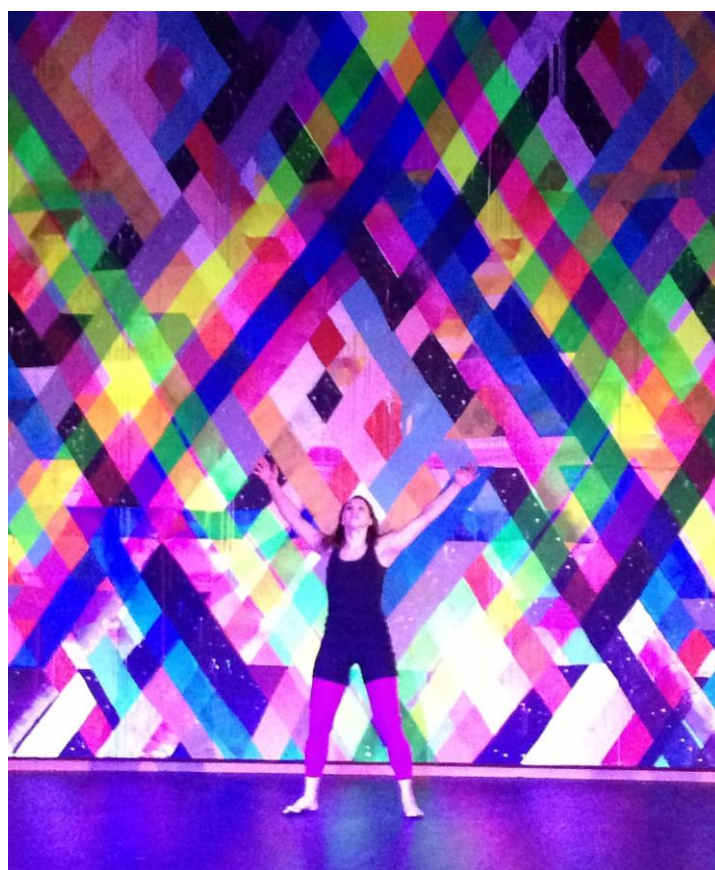


**Stichting Provinciaal Museum Limburg
(Het Bonnefantenmuseum)**

Jaarverslag 2012



Inhoudsopgave

Jaarverslag 2012

1.	Voorwoord directie	3
2.	Bericht van de Raad van Toezicht	4
3.	Bestuursverslag 2012	
	3.1. Missie	8
	3.2. Tentoonstellingen	9
	3.3. Museumcollectie	18
	3.4. Educatie	24
	3.5. Publieksbegeleiding	27
	3.6. Evenementen	28
	3.7. Pers en Publiciteit	29
	3.8. Kunstuitleen	30
	3.9. Publicaties	32
	3.10. Ontwikkeling financiële resultaten 2012	33
	3.11. Personeelsvertegenwoordiging	35
	3.12. Stichting Collectie Bonnefantenmuseum	36
	3.13. Vereniging Vrienden van het Bonnefantenmuseum	37
4.	Jaarrekening 2012	
	4.1. Resultaat	39
	4.2. Financiële positie	40
	4.3. Balans 31.12.2012	41
	4.4. Staat van Baten en Lasten 2012	43
	4.5. Kasstroomoverzicht	44
	4.6. Algemene toelichting	45
	4.7. Toelichting op de balans	49
	4.8. Niet uit de balans blijvende verplichtingen	54
	4.9. Toelichting op de Staat van Baten en Lasten (baten)	55
	4.10. Toelichting op de Staat van Baten en Lasten (lasten)	59
	4.11. Categoriele Staat van Baten en Lasten	63
	4.12. Overige gegevens	64
5.	Bijlagen	
	5.1. Formatieve opbouw (31.12.2012)	68
	5.2. Organisatiestructuur	69
	5.3. Personeelsbestand 2012	70
	5.4. Nevenfuncties Directie	72
	5.5. Tijdelijke bruiklenen Hedendaagse Kunst	73
	5.6. Tijdelijke bruiklenen Oude Kunst	78
	5.7. Begunstigers 2012	80

I. Voorwoord directie

2012 was het jaar dat ondergetekenden als nieuwe directie aangetreden zijn in het Bonnefantenmuseum. Sandra Holtjer begon op 1 januari als zakelijk directeur en Stijn Huijts per 1 maart als artistiek directeur. Zoals moge blijken uit dit jaarverslag, stapten wij op een in hoog tempo voortdenderende museumtrein, waardoor we meteen full force aan de slag konden met lopende zaken, terwijl we tegelijkertijd de ontwikkeling van nieuw organisatorisch en artistiek beleid ter hand genomen hebben.

In dit jaarverslag wordt ruimschoots aandacht besteed aan de programmering in 2012, traditiegetrouw bestaande uit een gevarieerd aanbod van tentoonstellingen en evenementen. Het bezoek van Hare Majesteit de Koningin samen met de Turkse president Gül en zijn echtgenote, ter gelegenheid van de opening van de tentoonstelling 'Different impressions, Changing traditions' op 19 april vormde daarbij een van de absolute hoogtepunten. In het najaar waren dat het BACA openingsweekend en de opening én het optreden van het beroemde Donkozakkenkoor op de museumtrap. Dit laatste werd in samenwerking met Gemeente Maastricht georganiseerd en vormde de opmaat naar de Rusland tentoonstelling 'De Grote Verandering', waarvoor in 2012 de nodige voorbereidende werkzaamheden en fondsenwerving hebben plaatsgevonden. Verder zijn er plannen ontwikkeld voor een businessclub 'Mecenaat aan de Maas'. Deze stichting is inmiddels op 16 mei 2013 daadwerkelijk opgericht.

Een substantiële uitbreiding van de collecties werd gerealiseerd door de verwerving van de verzameling van Jo en Marlies Eijck. Daarnaast is er nog een aantal prachtige aanwinsten te vermelden van onder meer Helen Verhoeven, Chaim van Luit, Marijn van Kreijl en Toon Tersas. 2012 was ook het jaar waarin de eerste presentaties tot stand kwamen in de nieuwe 'buitenplaatsen' Bonnefanten Roermond (in ECI Cultuurfabriek) en Bonnefanten Hedge House (Wijlre).

In 2012 zijn themabijeenkomsten georganiseerd met het doel een slag vooruit te maken. Middels frequenter gezamenlijk overleg wordt gestreefd naar meer synergie tussen de rechtstreeks op het publiek gerichte afdelingen. De onderzochte thema's betreffen o.a. de huidige en gewenste bezoeker, publieksactiviteiten inclusief de zakelijke vertaling hiervan en de communicatie met publiek. In het vervolg op deze themasessies zijn voorwaarden geformuleerd voor nieuw beleid, dat in 2013 geïnitieerd zal worden. Naast deze thema's en de talloze reguliere taken is ook veel tijd besteed aan de doorontwikkeling van de organisatie.

Wij bedanken iedereen die voor en met het museum werkt. Door de inzet van velen is 2012 een bijzonder positief jaar voor het Bonnefantenmuseum geworden.

Met hartelijke groet,

Stijn Huijts
Artistiek directeur

Sandra Holtjer,
Zakelijk directeur

28 juni 2013

2. Bericht van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht volgt de beginselen van deugdelijk bestuur en best-practice-bepalingen met betrekking tot cultural governance zoals vastgelegd in de Code of Ethics van het ICOM en in de Code Cultural Governance.

De Raad van Toezicht is als volgt samengesteld:

- drs. J.H.H. Mans, voorzitter
- prof. dr. K.A. Ottenheim, vice voorzitter
- drs. J. van den Belt
- L.J.J. Rulkens RA
- ir. N.H. Gerardu

De leden van de Raad van Toezicht van Stichting Provinciaal Museum Limburg (Het Bonnefantenmuseum) beschikken allen over 'één of meer van de volgende competenties: financieel-economische deskundigheid, HRM- en bedrijfskundige deskundigheid, juridische deskundigheid, kunst- en cultuurhistorische deskundigheid, affiniteit met de overheid en affiniteit met de markt/commerciële sector.

De leden van de Raad van Toezicht van het Bonnefantenmuseum ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden ten behoeve van het museum. Naast het lidmaatschap van de Raad van Toezicht van het Bonnefantenmuseum worden de volgende (neven)activiteiten ontplooid:

Drs. J.H.H. Mans

Nevenfuncties:

- Member of the Presidency of the Standing Committee Euromediterranean Partnership of the Local and Regional Authorities
- Voorzitter EFPC Bilthoven
- President Stichting Floriade Venlo
- Voorzitter Slachtofferhulp Nederland
- Voorzitter koor Studium Chorale Maastricht
- Lid Raad van Toezicht Jan van Eyck Academie Maastricht
- Voorzitter Raad van Commissarissen JAHA/Group Kerkrade
- Voorzitter Raad van Advies Nieuwe Borg RED BV Roosteren
- Voorzitter Stichting ESIC Maastricht
- Voorzitter Ontw. Mij ENCI

Prof. Dr. K.A. Ottenheim

Functie:

Hoogleraar architectuurgeschiedenis aan de Universiteit Utrecht

Nevenfuncties:

- Directeur landelijke Onderzoekschool Kunstgeschiedenis
- Lid bestuur van de Vereniging Hendrick de Keyser
- Lid bestuur Stichting Landgoed Linschoten
- Regent van de Fundatie van Renswoude te Utrecht

Ir. N. H. Gerardu

Functie:

Lid Raad van Bestuur Koninklijke DSM N.V.

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen Voestalpine Polynorm N.V., Bunschoten

L.J.J. Rulkens, RA

Functie:

Voorzitter Raad van Bestuur Vitalis WoonZorg Groep

Nevenfuncties:

- Bestuurslid/commissaris van de stichting alsmede de B.V. WTC Heerlen – Aachen
- Commissaris van de Ruijters Groep
- Directeur L.J.J. Rulkens Beheer B.V.

Drs. J. van den Belt

Nevenfuncties:

- Lid van de Raad van Commissarissen Accell Group N.V.
- Lid van de Raad van Commissarissen Groeneveld B.V.
- Lid van Raad van Advies Scheuten SARL
- Lid Stichting Ahold Continuïteit
- Lid Raad van Commissarissen NV Holmatro
- Lid van de Raad van Commissarissen Attero Holding NV
- Lid Bosal Council
- Raad in de Ondernemingskamer van het Gerechtshof Amsterdam
- Penningmeester bestuur Natuurmonumenten

Met een stabilisatie van de bezoekersaantallen, belangrijke aanwinsten voor de collectie, originele tentoonstellingen en het bezoek van koningin Beatrix en de Turkse president Gül kijkt de Raad van Toezicht van het Bonnefantenmuseum terug op een succesvol jaar. De financiële resultaten uit museale activiteiten liggen in lijn met de verwachting en dit jaar is een belangrijke overeenkomst gesloten tussen de Provincie Limburg, de Bonnefanten Hedge House Foundation en het Bonnefantenmuseum inzake het instand houden van het Gesamt Kunstwerk Wijlre.

Ondanks deze positieve ontwikkelingen spreekt de Raad zijn zorgen uit met betrekking tot de toekomst. In de subsidieperiode 2013 – 2016 wordt het provinciaal subsidie niet geïndexeerd. Hoewel het museum in staat is deze bezuinigingen op te vangen, vragen de huidige economische situatie en de gevolgen daarvan om alertheid van de Raad en de directie.

Grote inspanningen zijn geleverd om ervoor te zorgen dat het museum voldoende gelden heeft binnengehaald om de Russische expositie 'De Grote Verandering' te kunnen bekostigen. Het blijft een uitdaging om in dit huidige economische klimaat fondsen te werven. Het bedrijfsleven is terughoudend met sponsoring, terwijl fondsen en particulieren worden overspoeld met nieuwe aanvragen. Ondanks deze uitdagingen is de Raad ervan overtuigd dat het Bonnefantenmuseum de economische situatie goed zal doorkomen.

In het verslagjaar kwam de Raad van Toezicht zes maal bijeen in vergadering met de directie. De financiële ontwikkelingen werden op hoofdlijnen in de reguliere vergaderingen besproken en in afzonderlijke vergaderingen door de penningmeester met de zakelijk directeur en de financial controller. Op die manier kan de Raad van Toezicht zijn toezichthoudende functie adequaat vervullen en wordt besluitvorming in de voltallige Raad van Toezicht met betrekking tot de financiële ontwikkeling van het Bonnefantenmuseum goed voorbereid. De door de directie opgestelde jaarrekening over 2011 is ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd. Mede op basis van het door de accountant opgestelde accountantsverslag en de bijbehorende verklaring werd deze jaarrekening goedgekeurd.

De Raad van Toezicht kijkt met genoegen terug op een uitstekend jaar en is ervan overtuigd dat de directie en medewerkers van het Bonnefantenmuseum de uitdagingen van de komende jaren met enthousiasme en grote inzet tegemoet zullen gaan.

Maastricht, 14 mei 2013

drs. J.H.H. Mans, voorzitter
prof. dr. K.A. Ottenheym
drs. J. van den Belt
L.J.J. Rulkens RA
ir. N.H. Gerardu

3. Bestuursverslag

3.1. Missie

De stichting Provinciaal Museum Limburg, (Het Bonnefantenmuseum) heeft ten doel (statutair):

- a. Het verzamelen van werken op het gebied van oude, moderne en hedendaagse kunst;
- b. Het verbreiden en het stimuleren van de belangstelling voor de cultuur in de provincie Limburg en daarbuiten op het terrein van de beeldende kunst, met alles wat daartoe behoort of daartoe dienstig kan zijn, alles te nemen in de meest ruime betekenis.

De stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- a. Het in stand houden en exploiteren van het Bonnefantenmuseum te Maastricht, alsmede de organisatie van de kunstuitlen;
- b. Het bevorderen van de verwerving van kunstwerken op het vlak van oude, moderne en hedendaagse kunst;
- c. Het organiseren van tentoonstellingen op het gebied van oude, moderne en hedendaagse kunst;
- d. Het bevorderen van de kennis en waardering van de beeldende kunst binnen het kader van de doelstelling van de stichting;
- e. Alle overige wettige middelen.

Het Bonnefantenmuseum wil betrokkenheid bevorderen bij de beeldende kunst. Daartoe combineert het oude, moderne en hedendaagse kunst. Het museum beheert publieke en private collecties van nationaal en internationaal belang. Het museum wil de museale taken (beheren, verzamelen, bestuderen, onderzoeken, publiceren, tentoonstellen en informeren) op een kwalitatief zo hoog mogelijk niveau uitvoeren, klantgericht, zakelijk en met open oog voor actuele maatschappelijke ontwikkelingen.

Het museum manifesteert zich tussen de grote instellingen in de wijde omgeving met een onderscheidend profiel. Het wil een 'center of excellence' zijn, waar dieper op de zaken wordt ingegaan, omwille van de kunst en tot nut van een zo breed mogelijk publiek.

Het museum stelt zich concreet ten doel:

- a. Het tonen van ontwikkelingen in de kunst en actief bijdragen aan het actuele discours;
- b. Het verwerven van een relevante collectie internationale hedendaagse kunst vanaf 1970;
- c. Het tonen van de samenhang tussen de internationale ontwikkelingen en het werk van nationale en (Eu)regionale kunstenaars;
- d. Het uitbouwen van een afdeling oude kunst, die in nauwe samenwerking met het Bisschoppelijk Museum en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) de kunst van de Zuidelijke Nederlanden verbindt met Zuid-Europese cultuurcentra;
- e. Het samenwerken met particuliere verzamelaars en het tonen van hun collecties op een wijze die niet alleen recht doet aan deze collecties, maar bovendien extra reliëf geeft aan het kunstpalet van het museum.

3.2. Tentoonstellingen

3.2.1 Hedendaagse Kunst

Walldrawing #801: Spiral (1996)

De spectaculaire muurschildering *Walldrawing #801: Spiral* (1996) van Sol LeWitt, een schenking van de kunstenaar in 2002 is permanent te bezichtigen in de koepeltoren van het museum. De muurschildering is twee keer eerder uitgevoerd in het Bonnefantenmuseum, in 1996 en in 2005 bij gelegenheid van het tienjarig bestaan van het door architect Aldo Rossi ontworpen museumgebouw.

Collectie Vandenhove 24.08.2011 – 16.01.2012

Tijdelijke bruiklenen uit de privécollectie van Jeanne en Charles Vandenhove uit Luik (B) vormen sinds 2007 prachtige intermezzo's in de collectieopstelling hedendaagse kunst van het Bonnefantenmuseum. De privécollectie van circa 300 werken is de afgelopen vijftig jaar verzameld door het echtpaar Vandenhove. In 2011 betrof het drie substantiële werken. De befaamde Duitse kunstenaar Anselm Kiefer (1945) was vertegenwoordigd met *Le Dormeur du Val* (2010), een schilderij van recente makelij en de sculptuur *Katarina* (1999) opgebouwd uit een jurk, gips en gebakken klei. Van de Belgische kunstenaar David Claerbout (1969) was een verstilde interactieve video-installatie uit 2000, *Man under Arches*, te bewonderen. In de collectie-opstelling tijdens de Martin Visser tentoonstelling (zie hierna) waren werken van Niele Toroni uit de Collectie Vandenhove te zien.

Martin Visser, verzamelaar, ontwerper en vrije geest 13.03.2012 – 17.06.2012

Curator: Paula van den Bosch; assistent-curator: Kris Dittel.

De tentoonstelling liet een halve eeuw intense betrokkenheid met de avant-garde op het gebied van kunst, meubelontwerp en architectuur zien. Martin Visser (1922 Papendrecht – Bergeijk 2009) speelde een onderscheidende rol op het gebied van de beeldende kunst, het meubelontwerp en de architectuur. De collectie Visser omvat de belangrijkste privéverzameling neo avant-garde kunst van Nederland. Zijn meubelontwerpen, waaronder de iconische slaapbank BR 02 (1958), behoren tot de klassiekers van de Nederlandse vormgeving en zijn opmerkelijke woonhuis in Bergeijk, ontworpen door Gerrit Rietveld met een aanbouw van Aldo van Eyck, werd recentelijk tot Rijksmonument verklaard. De tentoonstelling: *Martin Visser, verzamelaar, ontwerper, vrije geest* liet het licht schijnen over de nalatenschap van de gerenommeerde meubelontwerper en drijvende kracht achter de collectie Visser. Voor het eerst werd een samenhangend beeld geschetst van Vissers bijzondere betekenis voor de beeldende kunst, vormgeving en architectuur in Nederland.

De tentoonstelling startte met een aantal van Vissers beroemde meubelontwerpen. Martin Visser ontwierp een aantal ijzersterke meubels die nu al tot de klassiekers van de Nederlandse vormgeving behoren en waarvoor hij meerdere oeuverprijzen ontving. Verderop in de zalen werd een indruk gegeven van het bijzondere woonhuis in Bergeijk, aan de hand van een architectuurmaquette en recente interieurfoto's van Johannes Schwartz. Was Martin Visser eenmaal overtuigd van een kunstenaar, ontwerper of architect dan was zijn vertrouwen onbegrensd en onvoorwaardelijk. Daarvan getuigt het compromisloze karakter van zijn woonhuis in Bergeijk dat in 1955 werd uitgevoerd naar een ontwerp van Gerrit Rietveld, met een forse aanbouw in 1968 door Aldo van Eyck. De tentoonstelling behelsde voorts ruim honderd schilderijen, sculpturen, installaties, fotowerken en tekeningen afkomstig uit de privécollectie Visser. Deze collectie wist Martin Visser samen met zijn eerste vrouw Mia, broer Geertjan en later met Joke van der Heijden bijeen te brengen door telkens in een vroeg stadium bij kunstenaars aan te kloppen. Velen van hen zouden uitgroeien tot boegbeelden van de neo avant-garde. Ruim 400 werken uit de collectie Visser zijn in de afgelopen decennia onder de noemer 'voorheen collectie Visser' ondergebracht in het Kröller-Müller Museum.

Aansluitend op dezelfde verdieping van het museum was de eigen collectie van het Bonnefantenmuseum te zien. Het museum deelt met de Vissers een geestverwante oriëntatie op de Duits-Belgische as: Düsseldorf-Keulen-Antwerpen-Brussel. Eminente kunstenaars uit de collectie Visser zijn ook ankerpunten in de verzameling van het museum zoals de Duitser Joseph Beuys en de Brusselaar Marcel Broodthaers. Gedeelde belangstelling geldt tevens voor Gilbert & George, Jan Dibbets en met name Sol LeWitt die in beide collecties een heel bijzondere plaats inneemt.

Deze tentoonstelling werd georganiseerd in nauwe samenwerking met het Kröller-Müller Museum. Het was de grootste bruikleenoperatie aller tijden voor beide musea, met meer dan honderd kunstwerken uit Otterlo die in Maastricht te zien waren. In het Kröller-Müller Museum waren in dezelfde periode ook werken van de 'Voorheen collectie Visser' te zien in de tentoonstelling Verlangen naar volmaaktheid (1 april t/m 28 oktober 2012).

BACALaureaat 2012: Mary Heilmann Good Vibrations 02.10.2012 – 27.01.2012

Curator: Paula van den Bosch.

De tentoonstelling Mary Heilmann Good Vibrations ontstond als een samenwerkingsproject van het Bonnefantenmuseum en Neues Museum. Staatliches Museum für Kunst und Design in Nürnberg waar de tentoonstelling in voorjaar 2013 naartoe reisde. Galerie Hauser & Wirth was medesponsor van de tentoonstelling.

De BACA (Biennial Award for Contemporary Art) is een tweejaarlijkse internationale kunstprijs, bestaande uit een geldbedrag van vijftigduizend euro, een publicatie en een tentoonstelling in het Bonnefantenmuseum. Belangrijkste criteria voor deze prijs zijn 'invloed' en 'persoonlijkheid'. De BACA is de belangrijkste prijs voor internationale beeldende kunst in Nederland. Het Bonnefantenmuseum reikte op 29 september 2012 de BACA AWARD 2012 uit. De keuze van het comité van aanbeveling: Jenni Lomax, Roland Wäspe en Paula van den Bosch viel op kunstenaar Mary Heilmann, op grond van haar uitzonderlijk oeuvre en haar grote invloed op jongere generaties kunstenaars. De prijsuitreiking vond plaats in besloten kring op zaterdag 29 september, de officiële opening van de tentoonstelling was op zondag 30 september. Het museum beschouwt het als een grote eer ter gelegenheid van de BACA Award Heilmann's eerste Europese museale overzicht te mogen tonen. De tentoonstelling bood inzicht in haar rijkgeschakeerde oeuvre dat na vijftig actieve jaren, naast schilderijen ook gouaches, grafiek, sculpturen, meubels en keramisch werk omvat. Er waren voor de tentoonstelling werken uit Europa en de Verenigde Staten ingevlogen, in totaal ruim veertig doeken daterend van 1967 t/m 2012. Ook waren er stoelen, tafels, keramische objecten en enkele video's te zien. Als initiator en organisator heeft het Bonnefantenmuseum de prijs eerder toegekend aan de volgende kunstenaars: Eija-Liisa Ahtila (2000), Neo Rauch (2002), Pawel Althamer (2004), Bethan Huws (2006), John Baldessari (2008) en Francis Alÿs (2010).

Mary Heilmann (1940 San Francisco) is typisch een voorbeeld van een toonaangevend kunstenaar die buiten de kunstwereld niet kan rekenen op grote naamsbekendheid. Sinds de jaren zeventig verweeft deze Amerikaanse schilder pionier abstractie met elementen uit de populaire cultuur en de ambachtelijke tradities. Heilmanns ongeunstelde en schijnbaar nonchalante benadering van het schilderij verraadt een even scherpzinnige als geestige gedachtewisseling met allerlei kunsthistorische opvattingen; een houding die kunstenaars over de hele wereld en van diverse generaties inmiddels tot lichtend voorbeeld dient. De enorme belangstelling voor catalogi van haar werk en lange rijen wachtenden voor elke openbare lezing van Mary Heilmann spreken hiervan boekdelen.

Mary Heilmann bracht haar jeugd door aan de stranden van Los Angeles. Op haar dertiende keerde ze terug naar haar geboortestad. Ze studeerde literatuur aan de University of California en maakte de opkomst mee van de *Beat Generation*. Ze leerde pottenbakken aan het San Francisco State College, studeerde poëzie en maakte sculpturen van klei, hout, teer en staal, dromend van *Fluxus* happenings en *Warhol's Factory* in New York.

Toen ze in 1968 naar the Big Apple verhuisde, stortte zij zich in het bohemienleven van de avant-garde. Ze maakte sculptuur, voelde zich verwant aan *Bruce Nauman*, *Keith Sonnier* en *Eva Hesse*, maar switchte rond 1970 naar schilderkunst, een medium dat toen geheel was afgeschreven. Als schilder in New York en docent in Californië werkte zij lange tijd in de luwte van het kunstbedrijf, tot zij halverwege de jaren tachtig terug in de belangstelling kwam via de galerie van Pat Hearn en jongere kunstenaars die in Mary Heilmann een belangrijke voorganger herkenden.

BACA projects 02.10.2012 – 27.01.2013

Theatre of Thought

Gastcurator: Kris Dittel. Supervisie: Paula van den Bosch.

De tentoonstelling *Theatre of Thought** was een experimenteel samenwerkingsproject van het Bonnefanten met de Jan van Eyck Academie Maastricht. Zes kunstenaars, afkomstig uit Europa en Amerika en verbonden aan de Maastrichtse post-academische instelling, toonden hun werk in twee geschakelde zalen van het museum. Hun afzonderlijke bijdragen schraagden het concept van deze tentoonstelling dat werd ontwikkeld rondom de begrippen: 'tonen', 'podium', 'lichaam' en 'uitvoering'. Gebruikmakend van de metafoor van *stage* en *back stage*, als twee onmisbare functies van het theater, werden beide zalen gezien, niet als een podium voor representatie, maar veeleer als een synoniem voor zelfonderzoek naar bewuste en onderbewuste gedachten. Kunstenaars: Adrian Elecu (RO), Clifford Borress (VS), Christophe Lemaitre (F), Snejanka Mihaylova (BG), Nathania Rubin (VS), Esmé Valk (NL). *Naar de gelijknamige titel van een boek van Snejanka Mihaylova

Maya Hayuk. Heavy Lights

Ter ere van Mary Heilmann, BACA laureaat 2012 realiseerde de Amerikaanse kunstenaar Maya Hayuk een site-specific installatie op basis van nieuw en bestaand werk. Maya Hayuk (1970 Baltimore, USA) is bezeten van symmetrie en verzadigde kleuren, elementen die ze verwerkt in beelden die afkomstig zouden kunnen zijn van de Hubble-telescoop, maar even goed associaties oproepen met ge-airbrushte 'nail-art', met Oekraïense paaseieren, met kroonluchters, mandala's, Rorschach-testen en hologrammen. Haar schilderijen en muurschilderingen verwerkt ze graag in monumentale installaties, waarbij ze regelmatig de samenwerking zoekt met andere kunstenaars en muzikanten. In de toegepaste sfeer maakt ze ook ontwerpen voor elpees - en cd-hoezen, video's en decors, zoals onder meer voor The Beastie Boys en singer-songwriter Bonnie Prince Billy.

Maya Hayuk maakte kennis met het werk van Mary Heilmann tijdens haar overzichtstentoonstelling in het New Yorkse New Museum in 2008 en was meteen onder de indruk van het inspirerende kleurgebruik en de spiritualiteit van het werk. Evenals Heilmann beweegt Hayuk zich met ongekende vrijheid in de in kunsthistorisch opzicht zo zeer beladen wereld van de schilderkunst. Over de verwantschap die ze voelt met Mary Heilmann zegt Hayuk zelf: *"We hebben allebei een losse, ogenschijnlijk slordige schilderkunstige benadering, met een voorkeur voor druiperige kwaststreken en recalcitrante composities, voor rasterpatronen en een elementair geometrisch vocabulaire. Met invloeden van muziek, film, persoonlijke ervaringen en weefpatronen van de Navajo-Indianen. We hebben beiden Californische roots, geen formele schilderopleiding en we zijn allebei gek op The Simpsons; we nemen onszelf niet al te serieus en dragen beiden de initialen M.H."*

Haar installatie in het Bonnefantenmuseum is site-specific tot stand gekomen: direct reagerend op de specifieke kwaliteiten van de tentoonstellingsruimte, zoals de maatvoering en de lichtinval; uitgedaagd door de bevrijdende sensatie van de handeling van het schilderen direct op de muur, in het hier en nu, in de wetenschap dat het werk uiteindelijk weer zal verdwijnen. Daarnaast waren er de werken op doek, die tezamen een soort modulaire muurschildering vertegenwoordigden, met de ervaring van een variabele geometrie. Deze werken zouden nooit direct op de muur geschilderd kunnen worden omdat ze in hun verschijningsvorm de noties van zwaartekracht en ruimte trotseren. Alle werken in de presentatie ademden een potentieel van opstijgen, van loskomen van de grond.

Artists commuters

Pierre Kemp, Piet Stockmans, Toon Tersas

Conservator: Stijn Huijts en Paula van den Bosch.

Drie gevestigde kunstenaars die in leven en werk uitdrukking geven aan een sterke verbondenheid met de Euregionale geschiedenis van ambacht en industrie. Deze tentoonstelling maakte deel uit van het parallel programma van Manifesta 9 in Genk (B).

Het overgrote deel van het schilderkunstig oeuvre van de Maastrichtenaar Pierre Kemp (1886 - 1967) is sinds lang in de collectie van het Bonnefantenmuseum. Het werk van Toon Tersas (1924 Weert - 1995 Dessel, B) werd eerder in dit museum getoond. De gerenommeerde Belgische ontwerper-keramist Piet Stockmans (Leopoldsburg 1940, B) was uitgenodigd om speciaal voor de centrale ruimte op de derde verdieping een opstelling te maken.

In de kunstzinnige posities van dit illustere driemanschap zijn gemeenschappelijke kenmerken te vinden, die een verbondenheid impliceren met het historische DNA van de Euregio en daarmee met de thematieken van de Manifesta-biënnale die afgelopen jaar te zien was in Waterschei, Genk. Kenmerken die zich laten vangen in het beeld van het pendelen ofwel forensen: als definitie van het bewegen tussen woon- en werkplaats, tussen thuis en betaalde baan. Bij elk van deze kunstenaars krijgt het pendelen op een andere manier gestalte. Het is opgevat als rusteloos heen en weer bewegen tussen diverse passies; tussen het verlangen naar zelfverwezenlijking en (bittere) noodzaak om de kost voor het gezin te verdienen. In het pendelen worden allerlei grenzen overschreden en afgetast, niet alleen geografische, maar ook tussen vakmanschap en verbeelding, commercieel of vrij werk, wat een interessante dimensie toevoegt aan het leven en werken van deze drie kunstenaars.

Er is de forens Pierre Kemp, wiens werkzame leven als 14-jarige begon als plateelschilder voor de Société Céramique in Maastricht en later zijn passie voor de dichtkunst en schilderkunst bekostigde met een voltijd baan als loonadministrateur bij de steenkolenmijn Laura in het Limburgse Eyselshoven. Het pendelen tussen de dicht- en schilderkunst werd evenwel een strijd, die later beslecht werd ten koste van de schilderkunst.

De in Weert geboren maar later naar het Belgische Mol verhuisde Toon Tersas (pseudoniem voor Antoon de Keersmaekers) had met virtuoze kalligrafie succes in Duitsland. Hij pendelde onvermoeibaar tussen wat een driedubbel leven genoemd kan worden: tussen fulltime bediende bij een electriciteitsmaatschappij, zijn succesvolle kalligrafie-praktijk en zijn lange tijd door de kunstwereld genegeerde politiek en sociaal-geëngageerde werk. Een deel van dit laatste werk waarvoor internationale herwaardering ontstaat was in deze tentoonstelling te zien.

Piet Stockmans, ten slotte, de enige nog levende ontwerper-kunstenaar in dit gezelschap pendelde tussen België, Duitsland en Nederland voor respectievelijk zijn opleiding en werkervaring als ontwerper bij de Mosa in Maastricht. Hij pendelt nog steeds onvermoeibaar en succesvol tussen industrieel en artisanal design en tussen toegepast en vrij werk. Zoals in deze eerste presentatie in het Bonnefantenmuseum te zien was, thematiseert Stockmans in zijn werk verschillende visies op allerlei letterlijke en figuurlijke grenzen: geografische, ecologische, fysische en psychologische.

Storage Telling I: Extra - Ordinary 15.12.2012 – 20.05.2013

Gastconservator: Aischa Berg en Jessica Capra. Supervisie: Paula van den Bosch.

Storage Telling is een nieuwe serie presentaties in het Bonnefantenmuseum. Uitgangspunt is dat het museum de bezoeker wil verrassen met verborgen schatten uit de collectie. De eerste editie getiteld 'Extra-Ordinary' concentreert zich op fotografie en video.

Het verzamelbeleid van het museum richt zich op krachtige individuele posities binnen de kunstwereld. De verzameling fotografie en film behelst vaak slechts een enkel aspect binnen een multidisciplinair oeuvre of installatie van een kunstenaar.

De eerste tentoonstelling in deze nieuwe reeks van collectiepresentaties beoogt nu deze fotografie en film voor het voetlicht te brengen. De werken hebben gemeenschappelijk dat ze de realiteit zoals we die menen te kennen zo tonen dat deze zich als onwerkelijk aan ons voordoet. De titel *Extra-Ordinary* mag dus ook heel letterlijk worden opgevat.

De groep kunstenaars in Extra-Ordinary zet op verschillende manieren nieuwe media in. Pawel Althamer gebruikt fotografie en video om een actie vast te leggen en een project te documenteren. De foto's van David Heitz en Roman Signer zijn autonome werken. En waar Heitz een hoogwaardige, verfijnde techniek toepast, maakt Signer ogenschijnlijk eenvoudige beelden. Professioneel fotograaf Kim Zwarts werkt meestal in opdracht, maar realiseert ook vrij werk. Hij denkt zorgvuldig na over de techniek, de compositie, het focuspunt en de kadrering. Benoît Hermans gebruikt fotografie als uitgangspunt voor zijn collages, die vaak net schilderijen lijken. Roy Villevoye, daarentegen, besloot halverwege zijn schildercarrière de overstap te maken naar fotografie in de hoop de werkelijkheid beter te kunnen vastleggen. En, last but not least, de beroemde avant-gardistische videokunstenaar Nam June Paik die de hele mediacultuur een nieuwe impuls gaf. Hij voegde performance en compositie samen in video en creëerde met elementen uit de werkelijkheid compleet nieuwe werelden.

3.2.2. Oude Kunst

Augenspiel 12.03.2010 – 02.04.2012

Selectie topstukken uit de collectie Oude, Moderne en Hedendaagse Kunst

De collectieopstelling op de eerste verdieping was geen gewone collectieopstelling. Voor het eerst werd in het Bonnefantenmuseum een selectie oude en hedendaagse highlights aan het publiek getoond. Lopend van de ene naar de andere zaal werd de bezoeker geconfronteerd met kunstwerken en voorwerpen uit zeer verschillende periodes. Ieder schilderij, beeld of object is uitgezocht op zijn eigen beeldende merites. Uniciteit, zeldzaamheid en kwaliteit vormden de leidraad. Het verhaal erachter stond even in de wacht. Zoals de titel al aangeeft, ging het om het plezier van kijken

De verzameling Van Herck 03.07.2011 – 09.01.2012

Terracotta's uit de 17^{de} en 18^{de} eeuw

De tentoonstelling *Terracotta's* uit de 17^{de} en 18^{de} eeuw omvatte ruim 50 beelden uit de verzameling van de Antwerpse kunsthandelaar Charles van Herck (Antwerpen 1884 – 1955). Op het gebied van de 17^{de} en 18^{de} eeuwse beeldhouwkunst gold deze liefhebber als een gerespecteerde autoriteit die zijn verzameling met een scherp oog en grote kennis van zaken gestaag opbouwde en meesters als Artus Quellinus, Hiëronymus Duquesnoy en Michael Rysbrack bijeenbracht. De meeste terracotta's gaven een prachtig inzicht in het creatief proces van de kunstenaar. Er waren bozzetti te zien; snelle schetsen, bedoeld om een idee vast te leggen in klei. Ook werd er een aantal modellen in de tentoonstelling opgenomen. Dit zijn de laatste en meest gedetailleerde versies die als basis dienden voor het definitieve beeldhouwwerk. Modellen werden ook voorgelegd aan de opdrachtgever ter goedkeuring. Meestal werden deze uitgewerkte ontwerpen bewaard. Ze worden nu vaak beschouwd als kunstwerk op zich.

De Schoonheid van Stilte – Japanse prenten van Tsukioka Kôgyo **15.01.2012 – 20.05.2012**

Conservator: Lars Hendrikman in samenwerking met het Japanmuseum SieboldHuis, Leiden.

Op 15 januari 2012 opende in het Bonnefantenmuseum de tentoonstelling *De Schoonheid van Stilte – Japanse prenten van Tsukioka Kôgyo*. De tentoonstelling sluit aan op de reeks tentoonstellingen ‘kunst op papier’ in het Bonnefantenmuseum en stelt het werk van een van de grote Japanse prentkunstenaars van de vorige eeuwwisseling, *Tsukioka Kôgyo*, centraal. Kôgyo is bekend geworden met zijn populaire afbeeldingen het typisch Japanse Nô theater, dat eind vorige eeuw een ware revival onderging. Daarnaast beeldde hij dieren en landschappen uit. Zijn techniek, de kleuren houtsnede, is zo verfijnd dat deze niet te onderscheiden is van schilderwerk. De getoonde prenten geven veel informatie over de theaterstukken; vaak wordt een belangrijke scène uit het verhaal getoond – maar ook situaties achter het toneel. Verder zijn er prenten met de zangers en muzikanten, toneelattributen en maskers, en de opbouw van het toneel zelf. Een goudmijn voor liefhebbers van deze oude theatervorm, maar ook voor liefhebbers van de drukkunst want alle prenten in deze serie zijn bijzonder goed gedrukt op de hoogste kwaliteit papier. Daarnaast heeft Kôgyo ook prentseries met andere onderwerpen gemaakt zoals prachtige natuur en vogelprenten.

Different Impressions, Changing Traditions 20.04.12 – 27.08.12

De Kunstcollectie van de Centrale Bank van de Republiek Turkije

Gastconservator: Zeynep Yasa-Yaman.

De tentoonstelling *Different impressions, Changing traditions* vond plaats ter gelegenheid van de viering van vierhonderd jaar diplomatieke banden tussen Nederland en Turkije. Ze werd op 19 april 2012 feestelijk geopend door HKH Koningin Beatrix en zijne excellentie dr. Abdullah Gül, president van Turkije. De tentoonstelling omvatte een keuze uit de collectie van de Centrale Bank van de Republiek Turkije van de late negentiende eeuw tot heden. De bezoeker werd vertrouwd gemaakt met de veranderingen en verschuivingen in de kunst in Turkije vanaf het eind van de negentiende eeuw en de bijdragen aan de hedendaagse kunstpraktijken, gebeurtenissen en kunstinstellingen. Het aantal galeries en instellingen als culturele centra en musea groeide sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw aanzienlijk. Deze tentoonstelling werd ondersteund door een drietalige catalogus, panelen met achtergrondinformatie en een video met interviews met deskundigen zoals kunsthistorici, sociologen en conservatoren.

Collectiepresentaties Oude Kunst **Geheel 2012**

Conservator: Lars Hendrikman en Peter te Poel.

Met ingang van 2012 heeft het Bonnefantenmuseum zich toegelegd op een ingrijpende herinrichting van de afdeling oude kunst. Daarbij werden en worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een volwaardige en representatieve doorsnede van de verschillende deelcollecties oude kunst. (Kunstgeschiedenissen)
- Een opstelling die is opgebouwd vanuit een degelijk kunsthistorisch perspectief en waar mogelijk tegemoet komt aan de historische situatie. (Kunstgeschiedenissen, educatie)
- Een opstelling waarin waar mogelijk en verantwoord nadruk wordt gevestigd op regionale kunstproductie. (Euregio, thuishaven)
- Een opstelling die zich leent voor het leggen van dwarsverbanden op verschillende niveaus. (Kunstgeschiedenissen, Polyptieken, Participatie)
- Aandacht voor de materiële aspecten van kunst (i.s.m. SRAL). (Ambacht, educatie)
- Waar mogelijk en gewenst: integratie van de collecties van verschillende bruikleengevers (LGOG, BM, CN, RCE). (Participatie, thuishaven)

- Een flexibele opstelling: een die zijn waarde en behoudt en zijn verhaal blijft vertellen als er meerdere zalen niet toegankelijk zijn, bijvoorbeeld vanwege een tijdelijke tentoonstelling of een collectieopstelling HK.

Uitwerking

Het skelet van de collectie, en daarmee van de collectieopstelling zijn de Nederlandse- en Duitse schilderkunst (ca. 220 stukken), de Italiaanse schilderkunst (ca. 65) en de middeleeuwse houtsculptuur (ca. 55 + aandeel Collectie Neutelings). Een representatieve sectie hiervan moet de rode draad vormen. Het grootste collectieonderdeel – de Nederlandse en Duitse schilderkunst - betreft voor de helft schilderkunst die vaak op zaal te zien was en waaraan het Bonnefantenmuseum zijn goede reputatie op dit gebied dankt. Vaste waarden zijn bijvoorbeeld Pieter II Brueghel, Pieter Aertsen en Rubens. Daarnaast zal de opstelling worden verrijkt met kunstenaars uit de latere periode (1650-1800) uit zowel de Noordelijke als de Zuidelijke Nederlanden die aanzienlijk minder frequent op zaal te bewonderen waren. Henri Fromantou, Christoffel Puytlinck en Jean Grandjean zijn geen bekende namen voor het publiek van het Bonnefantenmuseum. In de opstelling is de collectie Duitse schilderkunst geïntegreerd, en parallel eraan wordt een selectie uit de rijke collectie houtsculptuur en Italiaanse schilderkunst getoond, waarbij waar mogelijk relaties en confrontaties tussen de verschillende collectiedelen worden gerealiseerd. In de binnentoren is een rijke presentatie uit de collectie Maastrichts zilver gerealiseerd. De nieuwe opstelling ging vergezeld van het collectieboek Nederlandse Schilderkunst 1500- 1800 (zie verder bij publicaties).

Uitgelicht 12 – Christus en de overspelige vrouw

Vanaf 14.09.12

Conservator: Lars Hendrikman.

De twaalfde aflevering van de reeks dossiertentoonstellingen *Uitgelicht* maakt integraal deel uit van het vaste parcours oude kunst. In de collectie schilderkunst bevinden zich twee voorstellingen van Christus en de overspelige vrouw. Een van Marco Marziale uit ca. 1505 en een van Lucas Cranach de jongere uit 1549. En hoewel het thema tegenwoordig bij uitstek wordt geassocieerd met de opkomst van het protestantisme is de vroegste toch zonder twijfel van katholieke signatuur. We werpen door confrontatie van beide stukken licht op de context en mogelijke transmissiemedia van modellen en ideeën.

Disegno & Couleur - Italiaanse en Franse tekeningen van de 16^{de} tot de 18^{de} eeuw

17.11.12 – 11.02.13

Conservator: Lars Hendrikman in samenwerking met de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel.

De Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België bewaren een uitgebreid fonds van Italiaanse en Franse tekeningen uit de 16^{de} tot de 18^{de} eeuw. Hieruit is een selectie gemaakt van kunstenaars die werkzaam waren in de toenmalige kunstencentra bij uitstek zoals Florence, Bologna, Rome, Venetië en Parijs. De tentoonstelling omvat vele nooit eerder tentoongestelde bladen. Hierin komt het hele scala tekentechnieken, onderwerpen en functies aan bod. Door haar centrale plaats in het creatieproces kon de tekening vele vormen aannemen: gaande van de allereerste ruwe ideeënkrabbels (*primi pensieri*) over compositiestudies, figuur- en detailstudies en 'naar-het-leven' schetsen tot fijn afgewerkte modellen voor beeldhouwwerken, theaterdecors, schilderijen en fresco's. Sommige tekeningen staan in verband met grootse decoratieprojecten die vandaag nog steeds te bewonderen zijn. De laatste tekeningen in de tentoonstelling, uit het einde van de achttiende eeuw, markeren tegelijk het begin van het gericht verzamelen van tekeningen als zelfstandige kunstuitingen.

3.2.3 Bonnefanten Buitenshuis

3.2.3.1 Bonnefanten Hedge House Foundation, Wijlre

Op 27 april 2012 vond de overdracht van de collectie van Jo en Marlies Eyck aan het Bonnefantenmuseum plaats. Jo en Marlies Eyck hebben het kasteel, de tuinen en het paviljoen van architect Wiel Arets ondergebracht in een onafhankelijke stichting, die verantwoordelijk wordt voor het beheer ervan: de Bonnefanten Hedge House Foundation. De Bonnefanten Hedge House Foundation werkt nauw samen met het Bonnefantenmuseum dat verantwoordelijk is voor de inhoudelijke programmering van twee exposities per jaar in Wijlre.

A Battle for Narrative 30.08-28.10.2012

Conservator: Stijn Huijts en Zsa-Zsa Eyck

De eerste tentoonstelling in Bonnefanten Hedge House, A Battle for Narrative (naar een werk van Jesse Ash) werd o.a. geput uit de collectie G+W, de collectie Eyck, de collectie van het Bonnefantenmuseum en uit diverse particuliere collecties (Jesse Ash, Gianni Caravaggio, Jan Dibbets, Ger van Elk, Aurelien Froment, David Jablonowski, Chaim van Luit, Mario Merz, Navid Nuur, Thomas Raat, Joe Scanlan, en Jorinde Voigt).

De vormentaal van het modernisme is altijd een herkenbare dimensie geweest in de collectie van Jo en Marlies Eyck. Rode draden daarbij zijn een fascinatie voor de formele esthetische kwaliteiten en de materialiteit van de werken en een voorliefde voor minimalistische tendensen en abstractie, met uitstapjes naar de arte povera en de conceptuele kunst. Binnen de white cube van het museum zouden veel van deze werken een louter zelfreflexief karakter hebben, maar in de specifieke context van het landgoed met de tuinen, het kasteel en het Hedge House krijgt de modernistische toewijding aan het geconcentreerde, c.q. gereduceerde abstracte beeld een ander referentiekader, waardoor de aandacht zich niet naar binnen keert, maar opent, en verbindingen aangaat met de alledaagse werkelijkheid, met de natuur en de architectuur en op sommige momenten zelfs een zekere speelsheid krijgt.

Deze wonderlijke dynamiek behoort onmiskenbaar tot de genius loci van de plek en heeft tot inspiratie gediend voor de eerste tentoonstelling van het Bonnefanten Hedge House Foundation, getiteld A Battle for Narrative. De werken in deze tentoonstelling vertegenwoordigen de op het eerste gezicht louter in zichzelf gekeerde, abstracte, minimalistische of conceptuele kwaliteiten. Maar bij nadere bestudering werd duidelijk dat ze stuk voor stuk in relatie staan met de realiteit om ons heen; dat ze het vermogen bezitten om kwaliteiten van hun omgeving te absorberen, bewust of onbewust op hun omgeving te reageren, of onze perceptie van die omgeving te beïnvloeden. Omgekeerd werd in deze tentoonstelling voelbaar gemaakt hoe de omgeving de perceptie van die kunstwerken kan beïnvloeden.

3.2.3.2. Bonnefanten Roermond in de ECI Cultuurfabriek

Naast de geplande voorzieningen voor theater, film en popmuziek brengt het Bonnefantenmuseum in de ECI Cultuurfabriek in Roermond zijn expertise en collectie in. Dit alles moet leiden tot een levendig en experimenteel *center of excellence*, waarin tevens ruimte is voor de tentoonstellingspraktijk van een *Elective Museum Curatorship* van de internationale Master Art & Heritage, policy, management and education van de Universiteit Maastricht. Het gevoerde programma heeft een bovenregionale uitstraling. Het Bonnefantenmuseum stelt jaarlijks vier tentoonstellingen samen in de prachtige tentoonstellingsruimtes van de ECI Cultuurfabriek. Het museum stelt zich tot taak het presenteren van werk van talentvolle jonge kunstenaars uit Duitsland, België en Nederland; het signaleren van relevante actuele ontwikkelingen en deze in een (kunst)historische context plaatsen. Daartoe wordt nieuw en bestaand werk van jonge Euregio-talenta getoond in samenhang met een bijzonder werk van een gerenommeerd kunstenaar uit de collectie van het Bonnefanten.

Nachtfahrt 01.09.2012 – 17.01.2013

Gastconservator: Kris Dittel en Krystin de Wilde. Supervisie: Paula van den Bosch.

Op 31 augustus opende de eerste tentoonstelling in de ECI Cultuurfabriek van Bonnefanten Roermond. Het project getiteld *Nachtfahrt* was een groepstentoonstelling waarin jonge aanstormende kunstenaars uit de Euregio in dialoog gingen met het werk van de beroemde Zwitserse Super8 film- en videopionier Roman Signer (1938). De tentoonstelling *Nachtfahrt* had als startpunt het gelijknamige werk van Roman Signer, dat in een latere fase van diens loopbaan ontstond. In een road movie neemt de videopionier zijn publiek mee naar de bron van zijn werk en kijkt hij terug over het slecht verlichte pad van het kunstenaarschap. Behalve *Nachtfahrt* was op de tentoonstelling ook een selectie uit Signers Super8 films te zien, waarin de kunstenaar met een mengsel van ernst en humor toont hoe hij worstelt om een bepaald doel te bereiken.

Op de bovenverdieping van de tentoonstelling, die ruimte biedt aan jonge en opkomende kunstenaars, was werk te zien van zes individuele kunstenaars en één kunstenaarsgroep, afkomstig uit België, Nederland en Duitsland, die een open dialoog aangingen met het werk van Signer: Paul Buchanans videowerk *Lemons* nodigde de bezoekers op de bovenverdieping uit, waar Studio Oneindigheid in de vorm van een vierledige multimedia-installatie sporen had nagelaten van een buitenaardse expeditie. De kunstenaarsgroep werd uitgenodigd een nieuw werk voor deze tentoonstelling te maken. Leon Vranken plaatste recent werk – geestige architectonische interventies in de ruimte. Van Roderick Hietbrink was de driekanaals video-installatie *The Living Room* te zien, waarin een eik de rust van een Nederlands interieur verstoort. Een diaprojectie in zwart-wit van David Heitz toonde tijdens een wandeling 'gevonden composities' en Adrian Alecu presenteerde de poëtische korte film *Fahrt*. De opname van een live performance van Kilian Kretschmer, waarin realiteit en virtuele realiteit elkaar overlappen, was te zien in de tweede tentoonstellingsruimte.

3.3. De museumcollectie

3.3.1. Collectiebeheer en –documentatie

Met professionalisering als uitgangspunt zet de afdeling collectiebeheer en -documentatie zich de komende jaren blijvend in voor:

- Het concreet vormgeven en realiseren van beleid met betrekking tot het behoud en beheer van de museale verzameling;
- Kwaliteitsverbetering op het gebied van registratie en documentatie;
- Verankering van kennis en ervaring binnen de eigen organisatie;
- Verbetering van kennis- en informatieoverdracht (toegankelijkheid).

In 2012 konden enkele concrete resultaten worden gerealiseerd.

3.3.2. Registratie

In het kader van kwaliteitsverbetering van de collectieregistratie werden aankoopdossiers ontwikkeld, waarin nieuwe aanwinsten uitvoerig worden beschreven, geregistreerd en gedocumenteerd. Er werd een begin gemaakt met een inhaalslag op het gebied van auteursrechten, die aan de basis staan van alle (publicitaire en online) activiteiten van het museum. Auteursrechten worden voortaan standaard, bij verwerving, geregeld door middel van licenties, die onderdeel uitmaken van de reeds genoemde aankoopdossiers. De ervaringen met het auteursrechtproject werden tijdens het Nationaal Museumcongres gedeeld met vakcollega's. De museale verzameling werd bovendien aanzienlijk uitgebreid door de verwerving, mede mogelijk gemaakt door de Provincie Limburg, van een groot deel van de collectie hedendaagse kunst uit de particuliere verzameling van het echtpaar Jo en Marlies Eyck uit Wijlre.

3.3.3. Documentatie

De standaardisering van collectiedossiers (met onder meer informatie over aankoop-, tentoonstellings- en bruikleengeschiedenis, installatievoorwaarden, conservering en restauratie) kon grotendeels worden doorgevoerd en de nieuwe (geregistreerde) handbibliotheek, met publicaties met betrekking tot de geschiedenis van stad en museum (tentoonstellingscatalogi) en haar collectie (kunstenaarsbiografieën) alsmede relevante kunst(historische) naslagwerken is ingericht. Er werd geïnvesteerd in de uitbreiding van de museale beeldbank, vooruitlopend op het online toegankelijk maken van de museale verzameling.

3.3.4. Preventieve conservering en restauratie

In 2012 kon het project 'Behoud Mediakunst Collectie Nederland', een initiatief van de NIMk (Nederlands Instituut voor Mediakunst) en SBMK (Stichting Behoud Moderne Kunst), worden afgerond. Veertien videokunstcollecties werden geconserveerd zodat ze ook in de toekomst toegankelijk blijven voor publiek. Een onderzoek naar de omgang met Born Digital Art en naar auteursrechtelijke aspecten bij online vertoning van videokunst maakten deel uit van dit project. Uiteraard werd ook de samenwerking met de SRAL (Stichting Restauratie Atelier Limburg), waarbij het restauratieatelier noodzakelijke preventieve behandelingen en/of restauraties uitvoert aan collectieonderdelen gecontinueerd.

3.3.5. Depotbeheer

Aan de hand van een plan van aanpak ten behoeve van efficiënter gebruik van ruimte, een soepele flow van werkzaamheden en verbeterde condities werd een begin gemaakt met de (her)inrichting van de verschillende depotruimten en controle van de standplaatsregistratie.

3.3.6. Kennisdeling en theorievorming

De volgende bijeenkomsten werden bezocht:

- Studiedag Sectie Collecties NMV:
Weggoeien kan altijd nog...(bulk)afstoten?, Nationaal Archief Den Haag.
- Studiedag SBMK:
Textiele Kunst en Kunststof. Problematiek, casussen en onderzoek aan synthetisch textiel, toegepast in kunstobjecten, Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam.
- Studiedag Sectie Kunstmusea NMV:
Slim eigendom; gezamenlijke kunstaankopen, Centraal Museum Utrecht.
- Afsluitend Symposium Herkomst helder?
(herkomstgeschiedenis van museale verwervingen vanaf 1933), Stadsarchief Amsterdam.
- Afsluitend Symposium SBMK;
afrondding project Behoud Mediakunst, Amsterdam.
- Conferentie Collecting and Presenting Born Digital Art.
A matter of translation and (historical) knowledge, Van Abbemuseum Eindhoven.

3.3.7. Aanwinsten 2012

Collectie Jo en Marlies Eyck, Wijlre

Inv.nr. 5627 t/m 5644, 5646 t/m 5647, 5649 t/m 5775

Sidi El Karchi

Individualisation

2011

Gemengde techniek op papier

115,5 x 42cm

Galerie Wansink, Maastricht

Inv.nr. 5625

Chaim van Luit

Infinite Colours

2011

Usb, cdrom

19:33 min.

Chaim van Luit, Maastricht

Inv.nr. 5626

Helen Verhoeven

Thingly Character VIII
2012

Olieverf op doek
310 x 140 cm
Galerie Diana Stigter, Amsterdam
Inv.nr. 5776
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Helen Verhoeven

Thingly Character VIII, figure 5
2012

Gips, verf
90 x 50 x 40 cm
Galerie Diana Stigter, Amsterdam
Inv.nr. 5779
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Helen Verhoeven

Thingly Character VIII, figure 3
2012

Papier-maché, verf
90 x 50 x 40 cm
Galerie Diana Stigter, Amsterdam
Inv.nr. 5778
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Helen Verhoeven

Thingly Character VIII, figure 1
2012

Gips, verf
90 x 50 x 40 cm
Galerie Diana Stigter, Amsterdam
Inv.nr. 5777
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Marijn van Kreijl

Untitled (Tags: ReadyPost, SDB, 'Go Folks', 'Go Forth', 'Trust Your Brain', 'Trust Your Body')
2012

Gouache op papier
216 x 154 x 4,5 cm
Galerie Paul Andriessse, Amsterdam
Inv.nr. 5780
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Marijn van Kreij

Untitled (Talking Heads '77, LP/CD)
2012

Gouache en potlood op papier
71,5 x 56,5 x 3,5 cm
Galerie Paul Andriessse, Amsterdam
Inv.nr. 5781
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Marijn van Kreij

Untitled (Tags: Days, White on White)
2012

Collage op papier
71,5 x 56,5 x 3,5 cm
Galerie Paul Andriessse, Amsterdam
Inv.nr. 5782
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Marijn van Kreij

Untitled (Picasso smoker)
2012

Contékrijt op papier
36 x 27,5 x 3 cm
Galerie Paul Andriessse, Amsterdam
Inv.nr. 5783
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Marijn van Kreij

Untitled (Picasso frame)
2012

Potlood, gouache en contékrijt op papier
36 x 27,5 x 3 cm
Galerie Paul Andriessse, Amsterdam
Inv.nr. 5784
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Marijn van Kreij

Untitled (Black Square, late 1920s)
2012

Acrylverf op papier
152 x 115 cm
Galerie Paul Andriessse, Amsterdam
Inv.nr. 5785
MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Toon Tersas

Moet er nog kunst zijn?
1971

Olieverf op doek

115 x 86 cm

Eric Croux, Hasselt

Inv.nr. 5786

MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Toon Tersas

Portret 'Witte Non'
1968

Gewassen inkt op papier

75 x 56 cm

Eric Croux, Hasselt

Inv.nr. 5787

MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Toon Tersas

Portretten uit de 'Koude oorlog'
1968

Gewassen inkt op papier

75 x 56 cm

Annemie van Laethem, Hasselt

Inv.nr. 5788

MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

Toon Tersas

Litho recto/verso
1968

Lithografie op papier

73 x 53 cm

Annemie van Laethem, Hasselt

Inv.nr. 5789

MET STEUN VAN HET MONDRIAANFONDS

3.3.8. Bruiklenen aan Bonnefantenmuseum Hedendaagse Kunst 2012**René Daniëls**

Monk and Ministry
1987

Olieverf op doek

102 x 180 cm

Jo en Marlies Eyck, Wijlre

Luc Tuymans

The Nose
1993

Olieverf op doek
47,5 x 55 cm
Inv.nr. 5648
Jo en Marlies Eyck, Wijlre

Marlene Dumas

Snowwhite in the wrong Story
1988

Olieverf op doek
100 x 300 cm
Jo en Marlies Eyck, Wijlre

Marlene Dumas

Terms
1992

Acrylverf op doek
24 x 18 cm (zesdelig)
Jo en Marlies Eyck, Wijlre

3.3.9. Tijdelijke bruiklenen aan derden Hedendaagse Kunst 2012

Hierna worden de tentoonstellingen genoemd waarin tijdelijke bruiklenen uit de collectie van het Bonnefantenmuseum werden getoond. De betreffende werken worden nader genoemd in de bijlage 5.4.

Locus Solus. Impressions of Raymond Roussel
Reina Sofia, Madrid
25-10-2011 t/m 28-2-2012

MNCARS. René Daniëls
Reina Sofia, Madrid
27-10-2011 t/m 2-4-2012

Wintertentoonstelling collectie H. Paetzold
Museum het Domein, Sittard
15-11-2011 t/m 1-3-2012

Geloof. Heimwee en liefde – Aad de Haas
Kunsthall Rotterdam
10-12-2011 t/m 4-3-2012

Patrick van Caeckenbergh
Museum M, Leuven
1-1 t/m 15-5-2012

Klee en Cobra. het begint als een kind
Cobramuseum voor Moderne Kunst, Amstelveen
28-1 t/m 22-4-2012

Fear & Desire. Judith Krebbekx
Museum van Bommel van Dam, Venlo
5-2 t/m 15-4-2012

Guillaume Serpenti - Tussen schildersezels en aardewerk
Museum Land van Valkenburg, Valkenburg aan de Geul
11-3 t/m 28-5-2012

Werner Mantzlab
Jan van Eyck Academie, Maastricht
29-3 t/m 9-4-2012

Piet Killaars
Provinciehuis Limburg, Maastricht
27-4 t/m 1-11-2012

Figuurlijk
Museum Hilversum
19-7 t/m 25-11-2012

Sylvie Macias Diaz
IKOB, Eupen
2-9 t/m 28-10-2012

3.3.10. Tijdelijke bruiklenen aan derden Oude Kunst 2012

Hierna worden de tentoonstellingen genoemd waarin tijdelijke bruiklenen uit de collectie van het Bonnefantenmuseum werden getoond. De betreffende werken worden nader genoemd in de bijlage 5.4.

Von Schönheit und Tot. Tierstilleben von der Renaissance bis zur Moderne
Kunsthalle Karlsruhe, Karlsruhe
19-11-2011 t/m 19-2-2012

Soiree Artistique
Bonbonniere, Maastricht
8-1-2012

La dinastia Brueghel
Villa Olmo, Como
24-3 t/m 29-7-2012

Deftig Barock. Von Cattelan bis Zurbaran - Manifeste des prekär Vitalen
Kunsthaus Zürich
31-5 t/m 2-9-2012

Duurzame glans; Maastrichts zilver
Museum aan het Vrijthof, Maastricht
1-6 t/m 7-10-2012

Mäzene, Sammler, Chronisten. Die Grafen von Zimmern und die Kultur des schwäbischen Adels
Kreisgalerie Schloss Messkirch
15-7 t/m 16-9-2012

3.4. Educatie

3.4.1. Onderwijs en programma's tijdens schoolvakanties

Basisscholen

In 2012 hebben twee nieuwe programma's het licht gezien: *Klopjacht!* Een theatrale rondleiding met de Inspecteur van het Ministerie van Kloppende zaken die het museum grondig onderzoekt. Aan de hand van meegenomen voorwerpen zoeken kinderen uit of iets wel of niet klopt en bij een kunstwerk hoort. Voor kleuters is het programma *Op museumvisite* ontwikkeld waarin kleuters onderonsjes hebben met kunstwerken. Dit programma wordt muzikaal omlijst.

Voortgezet onderwijs

In 2012 hebben 193 Groepen uit het Voortgezet onderwijs het museum bezocht. 314 leerlingen (26 groepen) hebben deelgenomen aan *Kommetje Kunst*: de CKV weken van Maastricht. Behalve twee ontvangsten voor docenten uit het VGO bij de tentoonstellingen *Martin Visser, verzamelaar, ontwerper, vrije geest* en *Good Vibrations* van Mary Heilmann is het vermeldenswaard dat Kumulus (Goof Yerna)groepen uit de bovenbouw 'live' proefwerken liet maken in het Bonnefantenmuseum.

Kunstcarrousel

Op 9 mei 2012 hebben 18 culturele instellingen, in samenwerking met Kaleidoscoop, zich gepresenteerd in het Bonnefantenmuseum om docenten, ICC-ers en directeuren van basisscholen en buitenschoolse opvang van Maastricht een bijzondere middag aan te bieden. De dag stond in het teken van beleven, geïnspireerd raken en persoonlijke ontmoetingen tussen onderwijs en de kunstinstellingen. Voorafgaand aan de muzikale-, theatrale - en dansperformances werd er een prachtig aangeklede 18^e eeuwse lunch aangeboden.

Zomeractiviteiten

Er namen 43 kinderen deel aan de zomerworkshops en 269 personen hebben meegedaan aan de rondleiding met torenbeklimming. Tijdens de knutselworkshop *Kijk, een doos in de kijker!* maakten kinderen een kijkdoos geïnspireerd op de maquettes en foto's van het huis van Martin Visser en zijn verzameling kunst. In workshop *Letterwerk* gingen ze op zoek naar kunstwerken waarin letters een rol spelen, bijvoorbeeld werken van Keetje Mans en Thomas Hirschhorn. Met behulp van lettersjablonen, tijdschriften, plakband en andere materialen maakten de kinderen een veelbetekenend letterwerk.

Festival Jong

In samenwerking met jeugdtheatergezelschap *Het Laagland* is de toepasselijke voorstelling *Het Ontstaan van Wit* voor kinderen vanaf 4 jaar in het museum gepresenteerd. De twee voorstellingen waren volledig uitverkocht en trokken 121 meest jonge bezoekers.

Kinderaudiotour

Dit jaar is voor het eerst een kinderaudiotour ontwikkeld. Het is een amusant en tegelijkertijd informatief hoorspel geworden waarin de Inspecteur van het Ministerie van Kloppende zaken en zijn hulpje Watson de kunstwerken in het museum onderzoeken. De kinderen helpen hen daarbij door een aantal vragen te beantwoorden. Olivia van den Koppel en Roderik Povel tekenden onder regie van Denise Castermans voor de inhoud. Bij iedere wisseling van collectieopstellingen en/of tentoonstellingen wordt de inhoud van de audiotour geactualiseerd.

Educatie in Bonnefanten Roermond

Voor de eerste tentoonstelling *Nachtfahrt* van Bonnefanten Roermond (in ECI Cultuurfabriek) is de kijkwijzer *Tasten in het duister* ontwikkeld en is een drietal gidsen opgeleid.

3.4.2. Convenanten

Vijf onderwijsinstellingen (*) hebben in totaal 1.524 jaarpassen afgenomen. Het wegvallen van De Cultuurkaart voor het VGO is de reden dat twee middelbare scholen hun convenant hebben moeten opzeggen. Vanwege bezuinigingen bij Studium Generale UM hebben we slechts één cursus *Introduction into Contemporary Art* georganiseerd maar dan wel met een bezoek aan het nieuwe Stedelijk in Amsterdam. De opleiding tot studentengids voor 2^e jaars studenten van de docentenopleiding van de ABK heeft in het voorjaar plaatsgevonden.

(* Academie voor Beeldende Kunsten, Academie van Bouwkunst, Toneelacademie, Universiteit Maastricht, Kumulus)

Bezoek jongeren < dan 25 jaar	2011	2012		2011	2012
Jongeren < dan 13 jaar	3.784	4.579	Basisonderwijs groepen	89	108
Jongeren 13 – 18 jaar	7.659	7.402	VGO groepen	205	193
Studenten > 18 jaar	4.254	4.595			
M2LIVE	3.900				
Totaal	19.597	16.596		294	301

3.5. Publieksbegeleiding

3.5.1. Servicebalie

De afdeling Publieksbegeleiding is mede verantwoordelijk voor het doorlopend optimaliseren van de kwaliteit en dienstverlening aan alle museumbezoekers. De focus lag in 2012 met name op de verdere implementatie van het vrijwilligersbeleid in de organisatie, waarbij deze afdeling ook een eigen budget heeft verkregen voor het organiseren van vrijwilligersbijeenkomsten. Er bleek nauwelijks verloop onder de vrijwilligers, wel zijn er drie nieuwe vrijwilligers toegetreden: Raf Schiffers, Barbara Fehmers en Tess Vossen.

3.5.2. Locatieverhuur en groepsontvangsten

De investeringen van de afdeling welke enkele jaren geleden werden ingezet, op het gebied van locatieverhuur en speciale groepsontvangsten, beginnen hun vruchten af te werpen. Er is zowel een kwalitatieve als kwantitatieve groei. Samen met Café Ipanema is er hard gewerkt aan het optimaliseren van het zakelijk gebruik van het museum als exclusieve locatie om extra inkomsten te genereren, wat met name tot uiting kwam in een toename van exclusieve avondopenstellingen.

3.5.3. Afterparty & TEFAF

Op donderdag 16 maart werd voor de 6^e keer de TEFAF Afterparty georganiseerd. Dit jaar stond dit relatie-evenement in het teken van kennismaking met de pas aangetreden directie Stijn Huijts en Sandra Holtjer. De voorzitter van de Raad van Toezicht, Jan Mans, stelde hen voor aan ruim 500 aanwezige gasten. Tevens namen we deel aan het projectteam *During TEFAF*, een initiatief van VVV Maastricht dat o.a. beoogt TEFAF bezoekers beter bekend te maken met hoogwaardige culturele evenementen en tentoonstellingen. Dit heeft geresulteerd in de TEFAF-pas waarmee bezoekers een aantal deelnemende musea in Maastricht konden bezoeken.

3.5.4. Fondsenwerving en Relatiebeheer

De afdeling Publieksbegeleiding heeft een start gemaakt met het intensiveren van het relatiebeheer. De eerste aanzetten hebben met name betrekking op het realiseren van een businessclub (Mecenaat aan de Maas) en sponsoren voor de tentoonstelling 'De Grote Verandering'. De eerste resultaten zijn het samenstellen van verschillende sponsorpakketten en het opzetten en uitvoeren van de allereerste crowdfunding actie in onze geschiedenis. Bedrijven en particulieren konden voor € 1.000 een schilderij uit de tentoonstelling adopteren waarvoor zij in ruil diverse privileges krijgen. Uiteindelijk is met deze actie € 70.000 binnengehaald. Deze inkomsten komen volledig ten gunste aan de randprogrammering van 'De Grote Verandering' in 2013.

3.5.5. Externe contacten

De afdeling Publieksbegeleiding vertegenwoordigde het Bonnefantenmuseum in de volgende verbanden c.q. overlegstructuren:

- Maastricht Congres Bureau.
- Platform Museum Locaties.
- Het Projectteam *Museumcongres naar Maastricht* (in samenwerking met o.a. Mecc, Maastricht Congresbureau en Natuurhistorisch Museum).

De hiervoor genoemde verbanden hebben in 2012 een aantal mooie successen behaald. Zo is er in 2012 een aantrekkelijke website (www.museumlocaties.nl) gelanceerd en is Maastricht erin geslaagd het jaarlijkse congres van de Nederlandse Museumvereniging naar Maastricht te halen. Er vond een spetterend avondfeest in het Bonnefantenmuseum plaats.

3.6. Evenementen 2012

3.6.1. Nationaal Museumweekend en Burenavond

Voor het 31^{ste} museumweekend (14 en 15 april) sloot Bonnefanten aan het op landelijke thema 'Laat je verrijken door het museum' met een programma van rondleidingen, kinderactiviteiten en lezingen. Ontwerper Piet Hein Eek vertelde in het kader van de expositie *Martin Visser, verzamelaar, ontwerper, vrije geest* over zijn werk. Op vrijdagavond voorafgaand aan het weekend werd met steun van de BankGiro Loterij een zogenaamde Burenavond georganiseerd voor 300 uitgenodigde stadsgenoten

3.6.3. Open Dag

De achtste Open Dag van het museum (18 november) werd georganiseerd in samenspraak met 22 scholen van de jubilerende onderwijskoepel MosaLira uit Maastricht. Leerlingen en docenten van de scholen toonden op velerlei terrein hun creatieve talenten in een uitgebreid programma, waarbij zo veel mogelijk links werden gelegd met de kunst in het museum, in het bijzonder met de kleurrijke werken van Mary Heilmann en Maya Hayuk. De dag, die werd bezocht door 3.400 jongeren en volwassenen, was niet alleen een feest van kunsteducatie, maar ook een gewaardeerd sociaal moment.

3.6.4. Overige evenementen

In maart en september vonden er twee edities van de Portfolio Party plaats. Tijdens dit nieuwe evenement verbindt het museum kunstexperts aan kunstenaars. Elke kunstenaar krijgt tien minuten om met een expert te praten en zijn/haar werk te tonen. De interactie en uitwisseling van ideeën wordt door zowel kunstenaars als kunstexperts als zeer waardevol ervaren. In 2012 konden kunstenaars aan de volgende experts hun portfolio voorleggen: Stijn Huijts, artistiek directeur Bonnefantenmuseum, Paula van den Bosch, conservator Hedendaagse Kunst Bonnefantenmuseum, Lex ter Braak, directeur Jan van Eyck Academie, Fons Welters, Galerie Fons Welters Amsterdam en Julie Hanique, Space in Luik. Het evenement is voor iedereen toegankelijk en interessant o.a. door optredens van DJ's en een avondopenstelling van het museum.

In september organiseerde het Bonnefantenmuseum, zowel tijdens de INKOM als tijdens het Parcours, een bijzondere PR actie om bezoekers kennis te laten maken met het museum. Het iconische museumgebouw en twee topstukken uit de museumcollectie vormden het decor van een outdoor fotostudio in het Stadspark. Deelnemers aan de INKOM en het Parcours transformeerden tot levende kunstwerken en poseerden voor de kunstwerken. De foto's konden later bekeken worden op de website van het museum.

Op 14 oktober werd in samenwerking met Lumière Cinema een speciale viewing gegeven van de kersverse documentaire *Sol LeWitt* van Chris Teerink, waarin de totstandkoming van *Walldrawing Spiral 801* een prominente plaats heeft.

3.7 Pers & Publiciteit

3.7.1. Onze bezoekers

In 2012 bezochten 102.000 mensen het Bonnefantenmuseum. De eerste pilot-presentaties in Bonnefanten Roermond en Bonnefanten Hedge House Foundation hebben respectievelijk 1.400 en 1.000 bezoekers getrokken. De communicatieplannen en inspanningen van de afdeling waren in 2012 gericht op de werving van bezoekers, met een accent op individuele volwassenen met specifieke interesse in kunst- en cultuur. Hiertoe, alsmede ter versterking van de reputatie en imago van het museum, werden vakpers en professionals op het terrein van toerisme, cultuur en beeldende kunst gericht regelmatig benaderd en uitgenodigd.

3.7.2. Free publicity & persbewerking

In 2012 zijn 25 persberichten over de volgende onderwerpen verzonden: tentoonstellingen, evenementen en educatieve activiteiten. De resultaten van deze inspanningen vonden in 2012 hun weerslag in een totaal van meer dan 885 artikelen en publicaties en meer dan 200 online recensies. Alle tentoonstellingen konden rekenen op recensies in de belangrijkste nationale media.

3.7.3. Website en sociale media

Meer dan 123.125 unieke bezoekers hebben in 2012 de website van het museum geraadpleegd, waarvan 69,81% nieuwe bezoekers. De meeste bezoekers wonen in Nederland (ruim 70%).

Er zijn gedurende het jaar circa 25 digitale nieuwsbrieven naar 6.500 adressen verstuurd en het Bonnefantenmuseum bereikte 1.900 fans op Facebook en 2.200 volgers op Twitter. We plaatsten regelmatig verschillende berichten op Facebook en Twitter: betreffende onze tentoonstellingen, de museumcollectie, praktische informatie en verslagen van evenementen en educatieve activiteiten in het museum.

3.7.4. Muse Award 2012

De Bonnefanten *Just add art app* won in 2012 de MUSE Award van de American Association in de categorie 'Mobile application'. De MUSE Awards belonen al 23 jaar uitzonderlijke prestaties op het gebied van museale media. De prijsvraag wordt georganiseerd door de Media & Technology Standing Professional Committee van de Amerikaanse Association of Museums.

3.7.5. Bonnefanten Buitenhuis

In 2012 zijn de twee externe tentoonstellingslocaties onder de noemer Bonnefanten Buitenhuis geopend. Voor Bonnefanten Roermond in de ECI Cultuurfabriek is de afdeling Pers & Publiciteit verantwoordelijk voor alle PR en communicatie rondom tentoonstellingen in samenwerking met de PR afdeling van de ECI Cultuurfabriek. Samen met de Hedge House Foundation zorgt de afdeling Pers & Publiciteit voor de PR en communicatie van tentoonstellingen in Bonnefanten Hedge House.

3.7.6. Externe contacten

De afdeling Pers & Publiciteit vertegenwoordigde het Bonnefantenmuseum in de volgende verbanden c.q. overlegstructuren:

- Nationale Museumvereniging
- VVV en MCB Maastricht en VVV Zuid Limburg
- KOM: Cultureel Overleg Maastricht

3.8. Kunstuitleen

3.8.1. Algemeen

De doelstelling van Bonnefanten Kunstuitleen is tweeledig:

- Het verspreiden van een representatieve collectie hedendaagse beeldende kunst, samengesteld op basis van kwaliteitscriteria, onder een zo groot mogelijk publiek en tegen een voor iedereen betaalbare prijs. Bonnefanten Kunstuitleen stelt zich mede als taak om regionale kunstenaars goed te vertegenwoordigen in de kunstcollectie. Er streven is om minimaal 50% van het aankoopbudget te besteden aan regionale kunst;
- Daar waar mogelijk binnen de ruimtes van de kunstuitlenen een podium te creëren voor jonge en gerenommeerde kunstenaars om hun werk te tonen en te verkopen.

3.8.2. Aankopen 2012

Het regelmatig actualiseren van het aanbod van beeldende kunst aan abonnees van de Bonnefanten Kunstuitleen staat hoog in het vaandel. Bij aankopen voor de kunstuitleencollectie wordt rekening gehouden met de vraag en het aanbod vanuit de regio's waar de dependances zijn gevestigd. Zowel de meer gevestigde als de jonge, startende kunstenaars uit deze regio's worden regelmatig bezocht in het kader van aankopen ten behoeve van de kunstuitleen. In 2012 werden 298 werken aangekocht waarvan meer dan de helft van Limburgse kunstenaars (150).

Verder is er voor diverse kunstenaars de mogelijkheid gecreëerd hun werk onder de aandacht te brengen bij de kunstuitleenbezoekers. Deze activiteit versterkt het marketingconcept van de kunstuitleen: het actief bemiddelen tussen de kunstliefhebbers (abonnees, kopers) en in de regio actieve kunstenaars (onder de aandacht brengen van een breder publiek; opgenomen worden in de collectie van de kunstuitleen). De ervaring leert dat deze activiteit zowel door KU abonnees als door de lokale overheden (mede subsidiënten kunstuitleen) zeer op prijs wordt gesteld. Gestimuleerd wordt een actieve rol van coördinator en dependancehouders in het volgen van belangrijke lokale ontwikkelingen en door aansluiting bij platforms van instellingen actief op het culturele vlak.

De in 2012 geïnitieerde tentoonstellingen betreffen:

- Maastricht
In november - december 2012 heeft glaskunstenares Ellen Janssen(Heerlen) geëxposeerd. Vanaf december 2012 waren de keramische werken van Nicolette Bots (Maastricht) te zien.
- Weert
Vanaf februari 2012 vonden regelmatig wisselende presentaties van werken uit de kunstuitleen in het Munttheater plaats . In december werden de nieuwe werken uit de collectie van de kunstuitleen in Galerie R.I.C.K gepresenteerd.
- Venlo
In de periode juni tot en met augustus zijn werken van Harr Scheffer (Reuver) getoond.

3.8.3. Activiteiten en gebeurtenissen 2012

Gezien de tegenvallende resultaten van *de dag van de kunstuitleen* in 2011 is er in 2012 voor gekozen de wervingscampagne regionaal te organiseren. Door gebruik te maken van de plaatselijke streekbladen en het verspreiden van posters werd het publiek een aantrekkelijke actie aangeboden.

Op 26 oktober verhuisde de dependance Roermond naar de ECI Cultuurfabriek in Roermond.

Eind 2012 is een aanvang gemaakt met het ondernemingsplan Bonnefanten Kunstuitleen (2013 – 2016). Hierin wordt nader uitgewerkt hoe het Bonnefantenmuseum de Kunstuitleen in de toekomst gaat neerzetten. Kwalitatief hoowaardige huisvesting en een nadrukkelijker uitstraling (uniform beeldmerk) zijn hierbij speerpunt. Dit belangrijke onderdeel binnen ons museum wordt engekoesterd. Het brengt immers de kunst bij de mensen thuis. Een herbezinning is ook van belang vanwege het aantal abonnementen (ultimo 2012: 1.868). Met uitzondering van Maastricht laten de andere dependances in 2012 een daling van gemiddeld 4 % zien.

3.9. Publicaties

3.9.1. Publicaties Hedendaagse Kunst 2012

MARTIN VISSER

– verzamelaar, ontwerper, vrije geest; introductie Paula van den Bosch/Liz Kreijn; essays Carel Blotkamp, Paula Feldman Sankoff, Guus Vreeburg, Marijke Kuper, Francis Strauven; interview Kris Dittel, Fotokatern Johannes Schwartz; N/E; 26 x 23 cm; 182 pagina's; kleurafbeeldingen; ontwerp Peter Willberg, Londen; ISBN 978-90-72251-00-8

BACA 2012 – MARY HEILMANN

– Good Vibrations; introductie Stijn Huijts/Angelika Nollert; essays Roland Wäspe, Dominic van den Boogerd; Mary Heilmann; fotokatern Philip Mauro; E; 26,8 x 23,5 cm; 236 pagina's; kleurafbeeldingen; ontwerp Peter Willberg, Londen; Bonnefantenmuseum, Neues Museum. Staatliches Museum für Kunst und Design in Nürnberg & Verlag der Buchhandlung Walther König; ISBN 978-3-86335-246-2

BACA 2012 – MAYA HAYUK

– Heavy Lights; introductie Stijn Huijts; E; 29 pagina's; kleurafbeeldingen; ontwerp Buro Marcel van der Heijden; ISBN 978-90-72251-60-2

BACA 2012

– Morning Prayer; essays Adrian Alecu, Clifford Borress, Christophe Lemaitre, Snejanka Mihaylova, Nathania Rubin, Esmé Valk; E; kleuren- en zwartwitafbeeldingen; ontwerp Emilio Macchia; coördinatie Chris Dittel; ISBN 978-902-72076-74-8

3.9.2. Publicaties Oude Kunst 2012

Bonnefantenmuseum Collectie Nederlandse - en Duitse schilderkunst 1500 – 1800;
Auteur Lars Hendrikman; N/E; 208 pagina's; kleurafbeeldingen; ontwerp Peter Wilburg, Londen;
ISBN 978-90-72251-61-

Bonnefantenmuseum Uitgelicht 12: Christus en de Overspelige Vrouw: een beeldthema in de Renaissance van Noord- en Zuid – Europa; Auteur en ontwerp: Susan Rijke en Aniek Rooderkerken; N; 6 pagina's; kleurafbeeldingen.

3.10. Ontwikkeling financiële resultaten 2012

3.10.1. Financiën 2012

Het jaar 2012 is afgesloten met een negatief exploitatieresultaat ad € 119.000. Het zogenaamde geschoonde resultaat bedraagt daarentegen afgerond € 900.000 positief. In 2012 hebben 2 bijzondere posten het resultaat in belangrijke mate beïnvloed: de aankoop van de collectie Wijlre (€ 990.000) en de kosten gericht op organisatie/herontwikkeling (€ 152.000). Inzake deze laatste post hebben in 2011 en eerder dotaties aan het desbetreffende fonds plaatsgevonden. Met andere woorden hiervoor heeft het Bonnefantenmuseum in de afgelopen jaren gespaard.

De algemene reserve daalde met afgerond € 187.000 tot € 48.000. Deze reserve is een noodzakelijke buffer om tegenvallers in de exploitatie te kunnen opvangen. Het resterende saldo is een resultaat van onderschrijvingen op met name aankopen kunstwerken, publicaties en afschrijvingen. De solvabiliteit en liquiditeit ultimo 2012 kunnen als ruim voldoende worden beoordeeld. Het aantal bezoekers in 2012 kwam uit op 102.000 (2011: 106.000).

Ter financiering van de programmering 2013 is het fonds tentoonstellingen in 2011 en 2012 niet aangesproken. De overige fondsen zijn eveneens aan de maat. Met ingang van 2012 is op advies van de accountant het fonds 'Restauratie' gevormd. Het nieuwe fonds was tot en met 2011 gelabeld als voorziening 'Restauratie' maar heeft het karakter van een bestemmingsfonds. Ook de resterende voorzieningen zijn op niveau en conform de afspraak in overleg met onze subsidiënt gevormd.

Binnen het Bonnefantenmuseum ontwikkelt fondsenwerving zich momenteel tot een volwaardig taakveld. Mede gelet op de huidige moeilijke sponsormarkt en de bezuinigingen op de cultuurbudgetten bij de verschillende overheden zal het in de komende periode immers niet makkelijk worden om de additionele middelen binnen te halen die nodig zijn om alle ambities te kunnen verwezenlijken.

Het Bonnefantenmuseum is eveneens gestart met een herijking van het sponsorbeleid. Vastgesteld wordt wat de sponsordoelen voor de komende jaren zijn, welke (potentiële) sponsors regionaal, nationaal en internationaal worden benaderd en welke tegenprestatie het museum kan bieden. De aandacht zal hierbij met name uitgaan naar commerciële sponsors, overheden, de BankGiro Loterij en andere fondsen. Het feit dat de sponsormarkt momenteel nog steeds krimpt zal de komende periode veel creativiteit en gevoel voor innovatie vragen bij het ontwikkelen van de juiste sponsorproposities.

De directe – en indirecte opbrengsten leiden ten opzichte van de begroting en voorgaande jaren niet tot bijzondere opmerkingen.

De organisatielasten, kosten collectie en publiekskosten bleven op nagenoeg alle onderdelen binnen de begroting 2012. Op 27 april werd de overdracht van Jo en Marlies Eyck ondertekend. Het Bonnefantenmuseum heeft een groot deel van deze privécollectie kunnen verwerven met middelen beschikbaar gesteld door de Provincie Limburg. Het Bonnefantenmuseum confirmeert zich hiermee het *Gesamtkunstwerk* in Wijlre in stand te houden. Met ingang van 2012 wordt tweemaal per jaar een tentoonstelling geprogrammeerd in het Bonnefanten Hedge House.

De totale salariskosten (inclusief sociale lasten en pensioenen) bedragen in 2012: € 2.035.200 (2011: € 1.772.700). De gemiddelde personeelsbezetting bedroeg in 2012: 30,75 fte (2011: 29,33). De gemiddelde salariskosten kwamen in 2012 uit op € 66.200 (2011: € 60.400).

Het ziekteverzuim van de stichting was in 2012 met 2,48 % (2011: 3,89 %) lager dan het landelijk gemiddelde van 5,8 %.

3.10.2. Bedrijfsvoering

De planning & control cyclus is in de basis op orde. Ieder kwartaal wordt middels de managementrapportage gerapporteerd. De managementrapportage omvat o.a. informatie over de gerealiseerde exploitatie, bezoekersaantallen, verzuim personeel, winstgevendheid museumshop en de collectieaankopen in het lopende jaar. Met ingang van 2013 wordt de rapportage uitgebreid met de balans. De planning & control cyclus heeft in 2013 de volgende indeling: meerjarenbegroting (2013 – 2016), begroting 2013 (inclusief projectbegrotingen), managementrapportages (kwartaal) en de jaarrekening 2013.

Voor 2013 is wederom een sluitende begroting gerealiseerd rekening houdend met de voorziene inzet ad € 220.000 uit het fonds “Tentoonstellingen” inzake ‘De Grote Verandering’. De huidige financiële ontwikkelingen leiden tot een toename van druk op kosten. Cultureel ondernemerschap is meer dan ooit een must. Het Bonnefantenmuseum verkent alle mogelijkheden om de eigen bijdrage in de opbrengsten in 2013 en verder te versterken.

Het Bonnefantenmuseum is voor de financiering van activiteiten en investeringen niet afhankelijk van langlopende (hypothecaire) leningen. Er bestaat geen voornemen om in de periode 2013 - 2016 externe gelden aan te trekken.

We streven ernaar een organisatiecultuur te creëren waarin iedereen zich bewust is van de gezamenlijke én de individuele rol. We willen een museum zijn waarin met passie en in een goede werksfeer wordt gewerkt aan een mooie toekomst met de meest optimale faciliteiten. Belangrijk is dat we als organisatie voortdurend professionaliseren om betere samenwerking en onderlinge afstemming te bereiken. Hierbij wordt gezocht naar een goede balans tussen creatieve vrijheid en ‘zakelijke’ kaderstelling. Interne communicatie, afstemming en coördinatie zijn belangrijke aandachtspunten. In dit kader past de benoeming van projectleiders en de invoering van projectmatig werken.

Op het gebied van Personeel & Organisatie zijn nog enkele verbeteringen te realiseren, zoals het actualiseren van het systeem van functiebeschrijvingen, functiewaardering en het daadwerkelijk voeren van functionerings- en/of POP-gespreken.

Per 1 juli 2013 wordt het nieuwe organogram van kracht. De gewijzigde organisatiestructuur zorgt ervoor dat onze organisatie voorbereid is op de toekomst als cultureel ondernemer. In 2013 gaat het Bonnefantenmuseum projectmatig werken zowel inhoudelijk als zakelijk. In deze lijn zal het budgethouderschap worden herzien en zullen de medewerkers meer taakverantwoordelijkheden op dit gebied krijgen.

3.11. Personeelsvertegenwoordiging

De samenstelling van de personeelsvertegenwoordiging (PVT) was in 2012 ongewijzigd:

- L. Hendrikman
- G. van der Hout
- L. Brandts – Rokx

De personeelsvertegenwoordiging heeft, naast een tiental informele besprekingen, 4 maal vergaderd. Met de directie is 4 maal vergaderd, waarvan er één het karakter had van een informatieve bijeenkomst. Continue punt van aandacht was de doorontwikkeling van de organisatie en de hiermee samenhangende veranderingen voor de organisatie, genoemd kunnen worden het gewijzigde organigram, de herijking van functiebeschrijvingen en de hieraan gekoppelde inschalingen. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat voornoemde zaken eerst in 2013 hun daadwerkelijke beslag krijgen.

Om haar bestaansrecht te toetsen heeft de personeelsvertegenwoordiging in 2012 een enquête gehouden. De uitkomst hiervan was dat de respondenten unaniem van mening zijn dat het instituut personeelsvertegenwoordiging belangrijk is.

Begin 2013 heeft de personeelsvertegenwoordiging verkiezingen uitgeschreven en per 1 juni 2013 is de nieuwe vertegenwoordiging aangetreden:

- I. Kentgens
- A. Bonnier
- R. Brouwers

3.12. Stichting Collectie Bonnefantenmuseum

De Stichting Collectie Bonnefantenmuseum is de dato 10 september 2007 statutair opgericht. De statutaire vestigingsplaats is Maastricht. De samenstelling van het Bestuur (ten minste 5 leden) wordt gevormd door 3 leden van de Raad van Toezicht (waaronder de voorzitter) en de directie van de Stichting Provinciaal Museum Limburg (Het Bonnefantenmuseum).

De stichting stelt zich ten doel:

- Het in stand houden en uitbreiden van de collectie ter ondersteuning van de belangen van de Stichting Provinciaal Museum Limburg (Het Bonnefantenmuseum);
- Het verrichten van alle verdere handelingen, die met vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn, zoals het in stand houden van een aankoopfonds.

De stichting probeert dit doel te bereiken door het verwerven van kunstwerken, die naar het oordeel van de directie van het museum in het verzamelbeleid van het museum passen, teneinde deze aan het museum ter beschikking te stellen voor exposities, onderzoek en publicaties. Door het werven van subsidies, sponsorgelden, andere bijdragen en het werven van donateurs en begunstigers, alles voor zover daardoor verworven gelden ten doel hebben het in stand houden en uitbreiden van de collectie, alsmede al hetgeen met het voorgaande rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

De in een jaar aangekochte kunstwerken worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie verantwoord. Het eigendom wordt overgedragen aan de Stichting Collectie Bonnefanten Museum.

De Stichting Collectie Bonnefantenmuseum stelt jaarlijks een jaarrekening op.

Het bestuur van de stichting bestaat ultimo 2012 uit de volgende leden:

- drs. J.H.H. Mans, voorzitter
- drs. J. van den Belt, secretaris
- L.J.J. Rulkens RA, penningmeester
- H.H. Huijts
- S.M.E. Holtjer RA

Het bestuur van de stichting Collectie Bonnefantenmuseum heeft in 2012 één keer vergaderd. Aan de orde kwam de vaststelling van de jaarrekening 2011.

3.13. Vrienden van het Bonnefantenmuseum 2012

Voor het bestuur van de Vereniging Vrienden van het Bonnefantenmuseum was in het jaar 2012 de kennismaking met de nieuwe directie van het museum een belangrijke mijlpaal, gericht op de voortzetting van de effectieve en vruchtbare onderlinge samenwerking. Naar de mening van het bestuur zijn de eerste ervaringen over en weer positief en veelbelovend.

Het aantal leden bedroeg aan het einde van het verslagjaar 370 (een lichte afname ten opzichte van het voorgaande jaar). De weliswaar langzame, maar gestage terugloop van het ledental blijft voor het bestuur een onderwerp van voortdurende zorg, dat o.a. ook een plaats heeft gekregen op de agenda van het periodieke overleg met de directie.

Gedurende het verslagjaar werden voor de leden de volgende activiteiten georganiseerd:

- Nieuwjaarsbijeenkomst;
- Excursies naar Keulen (Skulpturenpark, Kolumba Museum) en Genk (Manifesta 9);
- Atelierbezoek bij de kunstenaar Judith Krebbekx;
- Bezoeken aan het Collector's House (Heerlen) en Cuijpershuis (Roermond);
- Kunstlunches in het kader van exposities Chinese prenten, Martin Visser en Mary Heilmann.

Alle activiteiten mochten zich verheugen in - soms ruim - voldoende blijk van belangstelling van de leden. Mede als gevolg van ingrijpende wijzigingen in de samenstelling van de Aankoopcommissie zijn in 2012 bij het bestuur geen voorstellen tot aankoop van een kunstwerk voor het museum ingediend.

Het bestuur van de Vereniging bestond op 31 december 2012 uit de volgende personen:

Ed van Lamoen	(voorzitter)
Irene Raedts-Schreuder	(secretaris)
Harry Degens	(penningmeester)
Renée Korff de Gidts	
Anne Smits-Albers	
Cees Straus	

4. Jaarrekening 2012

4.1. Resultaat

Het boekjaar 2012 is afgesloten met een negatief resultaat (vóór resultaatbestemming) ad € 119.087.

Resultaatvergelijking 2011 en 2012

De staat van baten en lasten kan als volgt worden samengevat en geanalyseerd:

	2012		2011	
	€	%	€	%
Baten				
Directe opbrengsten	942.496	10,3	796.227	11,8
Indirecte opbrengsten	393.652	4,3	370.244	5,5
Beheerkosten	400.000	4,4	400.000	5,9
Subsidie Provincie	7.262.758	79,1	5.019.601	74,1
Overige subsidies	187.954	2,0	186.469	2,8
	<u>9.186.860</u>	<u>100,0</u>	<u>6.772.541</u>	<u>100,0</u>
Lasten				
Organisatie	3.172.563	34,5	2.999.353	44,3
Collectie	3.971.223	43,2	1.040.761	15,4
Publiek	1.970.388	21,4	1.783.414	26,3
Beheervergoeding	400.000	4,4	400.000	5,9
	<u>9.514.174</u>	<u>103,6</u>	<u>6.223.528</u>	<u>91,9</u>
Bedrijfsresultaat	327.314-	-3,6	549.013	8,1
Financiële baten en lasten	<u>208.226</u>	<u>2,3</u>	<u>21.275</u>	<u>0,3</u>
Resultaat vóór bestemming	<u>119.087-</u>	<u>-1,3</u>	<u>570.289</u>	<u>8,4</u>

4.2. Financiële positie

Kapitaal- en vermogensverhoudingen 2012

De kapitaal- en vermogensverhoudingen zijn ten opzichte van 2011 als volgt weer te geven.

	2012		2011	
	€	%	€	%
Activa				
Vaste activa	204.700	4,5	233.323	5,3
Vlottende activa	423.313	9,3	462.978	10,5
Effecten	0	0,0	460.942	10,5
Liquide middelen	3.930.391	86,2	3.244.446	73,7
	<u>4.558.404</u>	<u>100,0</u>	<u>4.401.690</u>	<u>100,0</u>
Passiva				
Eigen vermogen	2.160.379	47,4	2.279.465	51,8
Voorzieningen	630.108	13,8	710.682	16,1
Langlopende schulden	-	0,0	-	0,0
Kortlopende schulden en overlopende passiva	1.767.917	38,8	1.411.543	32,1
	<u>4.558.404</u>	<u>100,0</u>	<u>4.401.690</u>	<u>100,0</u>

Kengetallen 2012

Liquiditeit

Onder liquiditeit wordt verstaan de mate waarin het Bonnefantenmuseum in staat is om aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een veelgebruikte ratio om de liquiditeit te beoordelen is de zogenaamde current ratio. De current ratio wordt bepaald door de vlottende activa te relateren aan de vlottende passiva.

Vuistregel bij de beoordeling van de current ratio is dat deze ongeveer 1 bedraagt.

Bij deze factor zijn voldoende middelen aanwezig de kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen.

Current ratio	$\frac{4.353.704}{1.767.917} = 2,46$	$\frac{4.168.366}{1.411.543} = 2,95$
---------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Solvabiliteit

De verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen geeft aan in hoeverre het Bonnefantenmuseum in staat is om aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. De minimumnorm ligt tussen de 0,25 en 0,5.

Solvabiliteitsratio	$\frac{2.160.379}{4.558.404} = 0,47$	$\frac{2.279.465}{4.401.690} = 0,52$
---------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

4.3. Balans ná voorstel bestemming resultaat

ACTIVA	31-12-2012		31-12-2011	
	€	€	€	€
I. Materiële vaste activa				
I.1 Inrichting	133.001		147.848	
I.2 Inventaris	43.230		67.691	
I.3 Automatisering	28.468		17.784	
		204.700		233.323
2. Vlottende activa				
2.1 Voorraden		66.449		80.654
3. Vorderingen				
3.1 Subsidies	102.961		239.426	
3.2 Debiteuren	45.769		23.396	
3.3 Belastingen en premies	139.770		112.876	
3.4 Overige vorderingen	6.396		6.626	
3.5 Overlopende activa	61.969		-	
		356.864		382.324
4. Effecten		-		460.942
5. Liquide middelen		3.930.391		3.244.446
Totaal activa		<u>4.558.404</u>		<u>4.401.690</u>

4.3. Balans ná voorstel bestemming resultaat (vervolg)

PASSIVA	31-12-2012		31-12-2011	
	€	€	€	€
I. Eigen vermogen				
I.1 Stichtingskapitaal	45		45	
I.2 Algemene reserve	48.364		235.446	
I.3 Fondsen	<u>2.111.970</u>		<u>2.043.974</u>	
		2.160.379		2.279.465
2. Voorzieningen				
2.1 Voorziening onderhoud	610.272		561.566	
2.2 Voorziening restauratie	-		114.868	
2.3 Voorziening Personeel	-		5.000	
2.4 Voorziening uitgestelde beloningen (jubilea)	<u>19.836</u>		<u>29.248</u>	
		630.108		710.682
3. Kortlopende schulden/overlopende passiva				
3.1 Kooptegoeden abonnees	975.335		961.605	
3.2 Vooruitontvangen subsidies	92.249		68.230	
3.3 Schulden aan leveranciers	220.572		82.199	
3.4 Belastingen en premies	143.723		96.354	
3.5 Overlopende passiva	<u>336.038</u>		<u>203.154</u>	
		1.767.917		1.411.542
Totaal passiva		<u>4.558.404</u>		<u>4.401.690</u>

4.4. Staat van Baten en Lasten 2012

	rekening 2012	in % van de begroting	begroting 2012	rekening 2011
	€		€	€
Baten				
Opbrengsten				
1. Directe opbrengsten	942.496	102,5%	919.500	796.227
2. Indirecte opbrengsten	393.652	99,7%	395.000	370.244
3. Beheerkosten	400.000	100,0%	400.000	400.000
	<u>1.736.148</u>	<u>101,3%</u>	<u>1.714.500</u>	<u>1.566.471</u>
Bijdragen				
4. Subsidie Provincie	7.262.758	141,2%	5.144.158	5.019.601
5. Overige subsidies	187.954	144,6%	129.993	186.469
6. Overige bijdragen	-	0,0%	-	-
	<u>7.450.712</u>	<u>141,3%</u>	<u>5.274.152</u>	<u>5.206.070</u>
Totaal baten	<u>9.186.860</u>	<u>131,5%</u>	<u>6.988.652</u>	<u>6.772.541</u>
Lasten				
7. Organisatie	3.172.563	96,4%	3.290.815	2.999.353
8. Collectie	3.971.223	286,4%	1.386.371	1.040.761
9. Publiek	1.970.388	101,3%	1.944.716	1.783.414
10. Beheervergoeding	400.000	100,0%	400.000	400.000
	<u>9.514.174</u>	<u>135,5%</u>	<u>7.021.902</u>	<u>6.223.528</u>
Totaal lasten	<u>9.514.174</u>	<u>135,5%</u>	<u>7.021.902</u>	<u>6.223.528</u>
Financiële baten en lasten				
11. Rentebaten	71.863	141,6%	50.744	43.727
12. Bijzondere baten óf lasten	80.764	-461,7%	17.493-	24.900-
13. Resultaat op beleggingen	55.599	100,0%	-	2.448
	<u>119.087-</u>	<u>100,0%</u>	<u>-</u>	<u>570.288</u>
Resultaat vóór bestemming	<u>119.087-</u>	<u>100,0%</u>	<u>-</u>	<u>570.288</u>
Voorstel resultaatbestemming:				
Fonds Museum Award	4.346			177-
Fonds publikaties	33.075			26.729
Fonds afschrijvingen	52.321			48.763
Fonds restauratie	130.481			-
Fonds aankopen	-			312.825
Fonds herinrichting	-			76.208
Fonds organisatie/herontwikkeling	152.228-			82.470
Vrijgekomen subsidie verkochte werken	-			26.999-
Toevoeging algemene reserve	187.082-			50.469
Totaal	<u>119.087-</u>			<u>570.288</u>

4.5. Kasstroomoverzicht 2012

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
	€	€
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat vóór bestemming	119.087-	570.288
Aanpassen voor:		
Afschrijving materiële vaste activa	101.312	99.963
Mutatie voorzieningen	80.574-	22.326-
	<u>98.349-</u>	<u>647.925</u>
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		
Mutatie voorraden	14.205	3.080-
Mutatie vorderingen	25.460	29.972-
Mutatie kortlopende schulden	356.375	62.450-
	<u>396.040</u>	<u>95.502-</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	297.691	552.423
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	72.688-	57.790-
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-
Mutatie financiële vaste activa	-	-
	<u>72.688-</u>	<u>57.790-</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie obligatiefondsen	460.942	2.447-
Aflossingen	-	-
	<u>460.942</u>	<u>2.447-</u>
Mutatie liquide middelen	685.945	492.186
Liquide middelen einde boekjaar	3.930.391	3.244.446
Liquide middelen begin boekjaar	3.244.446	2.752.260
Mutatie liquide middelen	685.945	492.186

4.6. Algemene toelichting

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar c.q. de periode waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Provinciaal Museum Limburg "Het Bonnefanten Museum", statutair gevestigd aan de Avenue Céramique 250, te Maastricht, bestaan voornamelijk uit:

- Het in stand houden en exploiteren van het Bonnefantenmuseum, alsmede de organisatie van de kunstuitlen.
- Het bevorderen van de verwerving van kunstwerken op het vlak van oude, moderne en hedendaagse kunst.
- Het organiseren van tentoonstellingen op het gebied van oude, moderne en hedendaagse kunst.
- Het bevorderen van de kennis en waardering van de beeldende kunst binnen het kader van de doelstelling van de stichting.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Waardering vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

De in een jaar aangekochte kunstwerken worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie verantwoord. Het eigendom wordt overgedragen aan de Stichting Collectie Bonnefanten Museum.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen inkooprijzen, eventueel verminderd met een voorziening voor incurantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, rekening houdend met een eventuele voorziening wegens oninbaarheid.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Effecten

De obligaties worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs of lagere marktwaarde.

De beslissing tot aanhouden c.q. afstoten wordt jaarlijks beoordeeld. Eind 2012 hebben het bestuur en de Raad van Toezicht besloten de obligaties volledig af te stoten.

Liquide middelen

De liquide middelen omvatten kasgelden, banktegoeden en obligaties. De liquide middelen worden, met uitzondering van de obligaties, gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt ingedeeld in stichtingskapitaal, reserves en fondsen.

Het gedeelte van het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor de instelling is opgericht, wordt aangeduid als algemene reserve.

Bestemmingsfonds

Het deel van het eigen vermogen waaraan door derde subsidiënten een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven, wordt aangeduid als bestemmingsfonds. Er is sprake van een fonds wanneer de reserve is gebonden aan door derden gestelde voorwaarden. De fondsen zijn gevormd in overleg met de subsidiënt. De volgende fondsen worden onderscheiden:

- **Fonds Museum Award**
Wordt ingezet voor personen welke zich onderscheiden op cultureel gebied.
- **Fonds Publicaties**
Fonds ter financiering van toekomstige publicaties.
- **Fonds Afschrijvingen**
Mutatie als gevolg van onderschrijvingen op het budget afschrijvingen.
- **Fonds Tentoonstellingen**
Dit fonds dient ter dekking van toekomstige tentoonstellingen.
- **Fonds Aankopen**
Het overschot c.q. tekort op het jaarlijkse budget aankopen kunstwerken museum wordt toegevoegd aan dit fonds met het oog op toekomstige aankopen.
- **Fonds Herinrichting**
Fonds ter financiering van de herinrichting van de begane grond.
- **Fonds Organisatie/herontwikkeling**
Fonds gevormd in het kader van de herontwikkeling van de organisatie.
- **Fonds Restauratie**
Het overschot c.q. tekort op het jaarlijkse budget restauratie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan dit fonds met het oog op toekomstige restauraties.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd tegen concrete en specifieke risico's en verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Voorziening onderhoud

In 2005 heeft een herijking plaatsgevonden in verband met de eigenaarslasten en de huurderslasten van het museumgebouw. Het gevolg was een verhoging van de huurderslasten. Dit bedrag wordt via de reguliere subsidie aan het museum vergoed. De onderhoudsbegroting, opgesteld door Kraan Consulting in opdracht van de provincie, laat zien dat de huurderslasten van jaar tot jaar grote afwijkingen vertonen. Om jaarlijkse schommelingen in de onderhoudslasten zoveel mogelijk te voorkomen is besloten een voorziening onderhoud te vormen.

Voorziening uitgestelde beloningen

Voor toekomstige uitgaven inzake jubileumgratificaties is een voorziening gevormd, gewaardeerd op basis van de contante waarde. Bij de berekening is rekening gehouden met de verwachte uitstroom en salarisstijging.

Voorziening Personeel

Deze voorziening is opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en hebben een verwachte looptijd van maximaal 1 jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; lasten in het jaar waar ze betrekking op hebben.

Directe opbrengsten

Directe opbrengsten betreffen inkomsten die direct aan de kernactiviteiten van het Bonnefantenmuseum zijn gerelateerd, zoals subsidiegelden, sponsoring en entreegelden. Deze opbrengsten dienen afzonderlijk te worden verantwoord en worden niet gesaldeerd met de activiteitenlasten.

Indirecte opbrengsten

Indirecte opbrengsten zijn opbrengsten die geen of slechts een indirecte relatie hebben met de kernactiviteiten van het Bonnefantenmuseum, zoals verhuur van ruimten en de inkomsten uit de Kunstuitleen.

Personeel

Deze posten betreffen naast de salariskosten inclusief sociale – pensioenpremies tevens de kosten betreffende uitzendkrachten, scholing, reis- en verblijfkosten en overige personeelskosten.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikname afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Onderhoud

De onderhoudslasten betreft de kosten welke verschuldigd zijn aan derden op het gebied van het cyclisch én niet-cyclisch onderhoud, de kosten van materiaalverbruik en de ureninzet van de technische dienst bij niet-cyclisch onderhoud.

Rentebaten

De rentebaten betreffen de ontvangen en toegerekende opbrengsten op liquide middelen.

Rentelasten

Onder de rentelasten zijn de betaalde en verschuldigde rentelasten verantwoord betreffende kort- en langlopende schulden.

Buitengewone baten en lasten

Buitengewone baten en lasten zijn baten en lasten die niet uit de gewone bedrijfsuitoefening voortvloeien dan wel van incidentele aard zijn en/of door de grootte van de betreffende posten het inzicht in de baten en lasten uit gewone bedrijfsuitoefening zouden vertekenen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is op de indirecte wijze opgesteld.

4.7. Toelichting op de balans (activa) per 31 december 2012

1. Materiële vaste activa

	Boekwaarde 1 januari	Investerings	Des- investering	Afschrijvingen	Boekwaarde 31 december
	€	€	€	€	€
I.1 Inrichting	147.848	10.166	-	25.013	133.001
I.2 Inventaris/apparatuur	67.691	31.483	-	55.944	43.230
I.3 Automatisering	17.784	31.039	-	20.355	28.468
	<u>233.323</u>	<u>72.688</u>	<u>-</u>	<u>101.312</u>	<u>204.700</u>

	Aanschaf- waarde	afschrijvingen cumulatief
	€	€
Inrichting	260.293	127.292
Inventaris/apparatuur	187.833	144.603
Automatisering	73.922	45.453
	<u>522.048</u>	<u>317.348</u>

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de volgende percentages:

Inrichting	10 %
Inventaris	20 - 33 %
Automatisering	33 %

31.12.2012	31.12.2011
€	€

2. Vlottende activa

2.1 Voorraden

Voorraad per 31 december

Winkel	<u>66.449</u>	<u>80.654</u>
--------	---------------	---------------

Het vormen van een voorziening voor incurantheid wordt niet noodzakelijk geacht.

4.7. Toelichting op de balans (activa) per 31 december 2012 (vervolg)

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
	€	€
3. Vorderingen		
 Debiteuren		
Provincie Limburg 2009	-	120.001
Provincie Limburg 2010	-	25.002
Mondriaan Fonds	45.000	87.500
Bondefanten Buitenshuis	57.961	-
Gemeente Maastricht BACA 2010	-	6.923
3.1 Totaal subsidiedebiteuren	<u>102.961</u>	<u>239.426</u>
3.2 Debiteuren algemeen	<u>45.769</u>	<u>23.396</u>
	<u>148.730</u>	<u>262.822</u>
Het vormen van een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.		
3.3 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	<u>139.770</u>	<u>112.876</u>
3.4 Overige vorderingen		
Voorschotten personeel	<u>6.396</u>	<u>6.626</u>
3.5 Overlopende activa		
Nog te factureren omzet	37.086	-
Overige overlopende activa	24.883	-
	<u>61.969</u>	<u>-</u>
4. Effecten		
Obligatiefondsen	<u>-</u>	<u>460.942</u>
5. Liquide middelen		
Kassen	28.446	38.508
Bank- en giroboeken	3.892.087	3.195.025
Gelden onderweg	9.858	10.913
	<u>3.930.391</u>	<u>3.244.446</u>

De liquide middelen bij de banken zijn terstond opeisbaar.

Voor een juiste beoordeling van de liquiditeitspositie dient rekening te worden gehouden met de verplichtingen, in het bijzonder de kooptegoeden van de abonnees van de Kunstuitleen en met de bestemmingsreserves en -fondsen exclusief de algemene reserve van de instelling.

4.7. Toelichting op de balans (passiva) per 31 december 2012

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
	€	€
I. Eigen vermogen		
I.1 Stichtingskapitaal	<u>45</u>	<u>45</u>

Dit betreft het in 1968 uit provinciale middelen afgezonderde kapitaal voor de oprichting van de Stichting Limburgs Museum voor Kunst en Oudheden/Bondefantenmuseum. Sinds 1977 ressorteert onder de Stichting eveneens de Kunstuitleen, die voor die datum was ondergebracht bij de Stichting Beeldende Kunst. In 1989 werd de statutaire naam van de Stichting gewijzigd in Stichting Provinciaal Museum Limburg (Het Bondefantenmuseum).

I.2 Algemene Reserve		
Saldo per 1 januari	235.446	184.977
Mutatie uit resultaatbestemming	187.082-	50.469
Saldo per 31 december	<u>48.364</u>	<u>235.446</u>
I.3 Fondsen		
Saldo per 1 januari	2.043.974	1.524.155
Dotatie	220.223	551.348
Onttrekking	152.228	31.529
Saldo per 31 december	<u>2.111.970</u>	<u>2.043.974</u>

Samenstelling Fondsen:	Saldo 1 januari	Dotatie 2012	Onttrekking 2012	Saldo 31 december
	€	€		€
Fonds Museum Award	108.655	4.346	-	113.001
Fonds publikaties	206.876	33.075	-	239.951
Fonds afschrijvingen	362.969	52.321	-	415.290
Fonds restauratie	-	130.481	-	130.481
Fonds tentoonstellingen	519.816	-	-	519.816
Fonds aankopen	464.450	-	-	464.450
Fonds herinrichting	151.208	-	-	151.208
Fonds organisatie/herontwikkeling	230.000	-	152.228	77.772
	<u>2.043.974</u>	<u>220.223</u>	<u>152.228</u>	<u>2.111.970</u>

Fonds Museum Award	De dotatie betreft de jaarlijkse renteibijschrijving.
Fonds publikaties	De dotatie betreft de onderschrijving van het budget catalogi (lasten 9.2.)
Fonds afschrijvingen	De dotatie betreft de onderschrijving van het budget afschrijvingen (lasten 7.2.)
Fonds restauratie	De dotatie betreft de vrijval van de voorziening restauratie ultimo 2011 plus de onderschrijving van het budget 2012 (lasten 8.5)
Fonds tentoonstellingen	In 2012 heeft geen mutatie in het fonds plaatsgevonden.
Fonds aankopen	In 2012 heeft geen mutatie in het fonds plaatsgevonden.
Fonds herinrichting	In 2012 heeft geen mutatie in het fonds plaatsgevonden.
Fonds organisatie/herontwikkeling	De onttrekking betreft de werkelijk gemaakte kosten.

4.7. Toelichting op de balans (passiva) per 31 december 2012 (vervolg)

		<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
		€	€
2. Voorzieningen			
Saldo per 1 januari		710.682	733.008
Dotatie		171.383	211.467
Onttrekking		251.957	233.793
Saldo per 31 december		<u>630.108</u>	<u>710.682</u>
Samenstelling voorzieningen:	Saldo	Dotatie	Onttrekking
	1 januari	2012	2012
	€	€	€
2.1 Voorziening onderhoud	561.566	171.383	122.677
2.2 Voorziening restauratie	114.868	-	114.868
2.3 Voorziening personeel	5.000	-	5.000
2.4 Voorziening uitgestelde beloningen (jubilea)	29.248	-	9.412
	<u>710.682</u>	<u>171.383</u>	<u>251.957</u>
			<u>630.108</u>
3. Kortlopende schulden			
3.1 Kooptegoeden abonnees			
Saldo per 1 januari		961.605	939.321
Bij:			
Aandeel kooptegoed abonnementen		156.423	160.387
Stortingen abonnees		300	1.007
Kooptegoeden Ipomal		-	575
		<u>1.118.328</u>	<u>1.101.290</u>
Af:			
Aankopen		125.634	118.135
Vervallen kooptegoeden t.g.v. exploitatie		11.074	11.884
Overige beschikkingen		6.285	9.666
Saldo per 31 december		<u>975.335</u>	<u>961.605</u>
Per dependance	Aantal	Kooptegoeden	Kooptegoeden
	Abonnementen	2012	2011
Maastricht	880	436.216	420.993
Venlo	242	141.274	140.830
Roermond	207	111.396	116.685
Heerlen	224	125.190	123.684
Sittard	181	90.439	94.077
Weert	142	67.820	65.336
	<u>1.876</u>	<u>972.335</u>	<u>961.605</u>

4.7. Toelichting op de balans (passiva) per 31 december 2012 (vervolg)

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
	€	€
3.2 Vooruit ontvangen subsidies		
Provincie Limburg (wijziging omzetbelasting huur)	4.249	-
Mondriaan Fonds	88.000	45.000
Gemeente Maastricht (Baca)	-	23.230
	<u>92.249</u>	<u>68.230</u>
3.3 Crediteuren		
Crediteuren algemeen	<u>220.572</u>	<u>82.199</u>
3.4 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing december	114.395	95.817
Pensioenpremie	29.328	537
	<u>143.723</u>	<u>96.354</u>
3.5 Overlopende passiva		
Afwikkeling tentoonstellingen	56.190	74.482
Vakantietoeslag	59.712	61.769
Verlofuren ultimo	11.435	15.000
Vooruitontvangen posten	81.500	-
Overige overlopende passiva	117.173	40.739
Diversen	10.028	11.164
Saldo per 31 december	<u>336.038</u>	<u>203.154</u>

4.8. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huur en leaseverplichtingen

Het Bonnefantenmuseum heeft met de Provincie Limburg per 1 augustus 2005 een huurovereenkomst gesloten voor het museumgebouw. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt afgerond € 850.000 (exclusief omzetbelasting). Deze huur wordt door de Provincie Limburg gesubsidieerd.

Er is een leasecontract afgesloten voor een museumauto. De hiermee samenhangende kosten bedragen jaarlijks afgerond € 13.000. Het huidige contract vervalt per 1 juli 2013.

Contracten

Op het gebied van onderhoud, beveiliging, schoonmaak, automatisering en verzekeringen zijn doorlopende contracten afgesloten voor een bedrag ad € 611.000 per jaar (prijspeil 2013).

Verzuim

Het Bonnefantenmuseum is niet verzekerd voor het zogenaamde ziektewetrisico. Inzake de met langdurige ziekte samenhangende kosten of kosten voor vervanging zijn geen voorzieningen gevormd.

4.9. Toelichting op de staat van Baten en Lasten (baten) 2012

Baten	rekening	begroting	rekening
	2012	2012	2011
	€	€	€
1. Directe opbrengsten			
1.1 Entreegelden	342.361	337.500	325.625
1.2 Sponsoring (direct)	14.555	40.000	19.555
1.3 Inkomsten uit verkoop winkel	209.242	230.000	205.688
1.4 Sponsoring (projecten)	112.000	102.000	3.500
1.5 Rondleidingen/programma's	64.338	10.000	41.859
1.6 Bijdrage bankgiro loterij	200.000	200.000	200.000
Totaal directe opbrengsten	<u>942.496</u>	<u>919.500</u>	<u>796.227</u>
2. Indirecte opbrengsten			
2.1 Verhuur horeca accommodatie	39.218	40.000	40.692
2.2 Verhuur andere accommodatie	38.522	15.000	10.798
2.3 Overige indirecte opbrengsten	120.217	110.000	119.461
2.4 Opbrengst Kunstuitleen	195.695	230.000	199.292
Totaal indirecte opbrengsten	<u>393.652</u>	<u>395.000</u>	<u>370.244</u>
3. Stichting Collectie Bonnefanten BFM			
Doorberekenende beheerkosten	<u>400.000</u>	<u>400.000</u>	<u>400.000</u>
4. Subsidie Provincie Limburg	<u>7.262.758</u>	<u>5.144.158</u>	<u>5.019.601</u>
5. Overige subsidies	<u>187.954</u>	<u>129.993</u>	<u>186.469</u>
6. Overige bijdragen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
11. Financiële baten	<u>71.863</u>	<u>50.744</u>	<u>43.727</u>
12. Resultaat op beleggingen	<u>55.599</u>	<u>-</u>	<u>2.448</u>
Totaal generaal	<u>9.314.322</u>	<u>7.039.395</u>	<u>6.818.716</u>

Analyse Staat van Baten en Lasten (baten)		2012	2011
		€	€
1.2	<u>Directe sponsoring</u>		
	Dit betreft de volgende organisaties:		
	Bureau voor visuele Documentatie	9.555	9.555
	Macintosh	-	5.000
	Schrijen - Lippertz	2.500	2.500
	Stichting Monumentaal Erfgoed Limburg	2.500	2.500
		<u>14.555</u>	<u>19.555</u>
1.3	<u>Inkomsten uit verkoop winkel</u>		
	De omzet van de museumshop in 2012 was groot: € 209.242.		
	De inkoopprijs bedroeg € 117.019. Zie tevens 9.5. lasten.		
1.4	<u>Sponsoring projecten</u>		
	Dit betreft:		
	DSM (Baca)	100.000	-
	Hauser & Wirth (Baca)	10.000	-
	Museumkaart (museumweekend)	2.000	2.000
	Kattendijke/Drucker (Schatten uit Moskou)	-	1.500
		<u>112.000</u>	<u>3.500</u>
1.6	<u>Bijdrage Bankgiro loterij</u>		
	De Bankgiro loterij heeft een bedrag van € 200.000 toegekend.		
	Dit bedrag dient ter financiering van aankopen kunstwerken.		
2.1	<u>Verhuur horeca accommodatie</u>		
	Verantwoord zijn de maandelijkse voorschotten ad in totaal € 20.124 en de afrekening juni 2011 - juni 2012.		
2.3	<u>Overige indirecte inkomsten</u>		
	Dit betreft:		
	Inkoopwaarde verkochte werken Kunstuitleen	94.921	84.375
	Diversen Kunstuitleen	20.915	25.569
	Diversen museum	4.381	9.517
		<u>120.217</u>	<u>119.461</u>

Analyse Staat van Baten en Lasten (baten)

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
2.4 <u>Opbrengst kunstuitleen</u>		
Dit betreft:		
Opbrengst boetes	709	844
Inschrijfgelden	741	1.040
Opbrengst lijstwerk	5.800	8.118
Provisie verkopen	53.367	50.134
Exploitatie aandeel abonnementsgelden	135.078	139.156
	<u>195.695</u>	<u>199.292</u>

Provisie verkopen

Provisie verkopen heeft betrekking op 399 (2011: 448) verkochte werken met een totale cataloguswaarde van € 179.452 (2011: € 156.488). De gemiddelde cataloguswaarde van de van de verkochte werken bedraagt € 450 (2011: € 349).

3. Beheerkosten

Vanaf 2008 is de collectie van het museum ondergebracht bij de Stichting Collectie Bonnefanten Museum. Ten gevolge hiervan worden een aantal kosten doorberekend aan deze stichting (hierna CBFM). Wij verwijzen hiervoor naar de lasten 10. Beheervergoeding betaald aan CBFM. Tevens verwijzen wij naar de separate jaarrekening van deze stichting.

4. Subsidie Provincie

Bij schrijven d.d. 03.01.2012 werd door de Provincie een maximaal subsidie toegezegd van € 5.144.158. Deze is als volgt samengesteld:

Exploitatiesubsidie	3.724.187	3.617.834
Subsidie aankopen	244.833	237.012
Subsidie huur	850.122	850.122
Subsidie onderhoud en afschrijving	325.016	314.633
	<u>5.144.158</u>	<u>5.019.601</u>
Subsidie aanschaf collectie Eyck Wijlre	2.118.600	-
	<u>7.262.758</u>	<u>5.019.601</u>

Analyse Staat van Baten en Lasten (baten)		2012	2011
		€	€
5.	<u>Overige subsidies</u> <u>Aard</u>		
	Mondriaan Fonds Aankopen	90.000	87.500
	Gemeente Maastricht Baca	23.230	-
	Gemeente Maastricht M2Live	-	40.000
	Gemeente Venlo Kunstuitleen	13.695	13.394
	Gemeente Sittard Kunstuitleen	3.068	3.000
	Gemeente Maastricht Open dag	-	7.575
	Prins Bernhard Cultuurfonds	-	35.000
	Bonnefanten Buitenshuis	57.961	-
		<u>187.954</u>	<u>186.469</u>

12. Resultaat op beleggingen

Na het verlies in 2008 ontstaan door de kredietcrisis, heeft in 2009, 2010 en 2011 een gedeeltelijk herstel plaatsgevonden. In 2012 is de waarde zoals per 2008 bereikt en zijn de effecten verkocht.

4.10. Toelichting op de Staat van Baten en Lasten (lasten) 2012

Lasten	rekening	begroting	rekening
	2012	2012	2011
	€	€	€
7. Organisatiekosten			
7.1 Personeel			
Salarissen (incl. sociale lasten/pensioenen)	708.239	695.093	518.697
Reiskosten	27.523	40.945	46.122
Studiekosten	11.875	11.516	2.503
Inhuur personeel	125.344	90.303	206.837
Salarisadministratie (provincie Limburg)	11.955	9.212	15.288
Vergoedingen Yonder	17.364	11.916	18.774
Diverse personeelskosten	35.499	41.453	25.520
Totaal personeel	937.798	900.438	833.741
Aantal Fte ultimo het boekjaar	9,01	9,60	8,00
De bezoldiging van de bestuurders (inclusief pensioenlasten) bedraagt in 2012 in totaal: € 206.000.			
7.2 Huisvesting			
Huur gebouw	851.114	851.622	852.085
Huur depot/opslagruimte	28.454	28.305	29.280
Energie*	204.738	296.998	190.970
Dagelijks onderhoud	57.576	57.576	56.287
Schoonmaak	107.709	109.394	107.747
Onderhoud tuinen en terreinen	6.389	5.757	4.997
Belastingen en heffingen	20.097	33.968	21.867
Vuilafvoer	18.670	11.516	16.842
Inventaris en onderhoud	8.305	11.516	4.602
Materialen en gereedschappen	15.956	23.031	11.954
Kosten huishoudelijke dienst	18.693	17.271	19.108
Preventief en groot onderhoud	171.383	171.383	165.908
Afschrijvingen	101.312	153.633	99.963
Totaal huisvesting	1.610.397	1.771.970	1.581.610

Lasten	rekening	begroting	rekening
	2012	2012	2011
	€	€	€
7.3 Bewaking en beveiliging			
Bewakingsapparatuur gebouw en beveiliging	9.789	9.059	8.506
Bewakingsdienst	337.508	333.937	332.616
Totaal bewaking en beveiliging	<u>347.296</u>	<u>342.996</u>	<u>341.123</u>
7.4 Overige beheerskosten			
Telefoon en fax	19.561	37.998	16.973
Porto	54.971	34.547	45.287
Accountant	17.600	17.272	22.464
Drukkerwerk/kopieekosten/kantoor	40.421	46.704	39.955
Abonnementen en contributies	25.495	23.031	21.540
Advies	16.394	-	2.618
Automatisering	71.478	68.579	63.974
Bestuur	3.079	10.364	3.972
Uitleen Heerlen	19.171	19.000	9.987
Representatie	8.419	17.916	15.238
Overige beheerskosten	482	-	872
Totaal overige beheerskosten	<u>277.072</u>	<u>275.411</u>	<u>242.880</u>
Totaal Organisatiekosten	<u>3.172.563</u>	<u>3.290.815</u>	<u>2.999.353</u>
8. Kosten collectie			
8.1 Personeel			
Salarissen (incl. sociale lasten/pensioenen)	520.429	498.279	481.370
Overige personeelskosten	14.585	17.031	15.715
Totaal personeel	<u>535.015</u>	<u>515.310</u>	<u>497.085</u>
Aantal Fte ultimo het boekjaar	7,96	7,80	7,56
8.2 Collectievorming			
Aankopen kunstwerken museum	109.162	609.833	286.687
Aankopen collectie Eyck Wijlre *	3.108.600	-	-
Aankopen kunstwerken kunstuitleen	98.747	111.422	110.659
Totaal collectievorming	<u>3.316.509</u>	<u>721.255</u>	<u>397.346</u>

* Op 27 april werd de overdracht van de collectie van Jo en Marlies Eyck ondertekend.

Het Bonnefantenmuseum heeft een groot deel van deze privécollectie kunnen verwerven met middelen, beschikbaar gesteld door de Provincie Limburg. Het Bonnefantenmuseum confirmeert zich hiermee het *Gesamtkunstwerk* in Wijlre in stand te houden en er vooral ook een meer dynamische plek van te maken in de toekomst. Met ingang van 2012 wordt tweemaal per jaar een tentoonstelling geprogrammeerd in het Bonnefanten Hedge House.

Lasten	rekening	begroting	rekening
	2012	2012	2011
	€	€	€
8.3 Collectiebeheer			
Verzekeringen	66.298	67.255	67.788
Transportkosten	3.807	12.802	25.216
	<u>70.105</u>	<u>80.057</u>	<u>93.004</u>
8.4 Documentatie eigen collectie	<u>22.632</u>	<u>21.117</u>	<u>11.296</u>
8.5 Conservering en restauratie	<u>26.962</u>	<u>48.632</u>	<u>42.030</u>
Totaal kosten collectie	<u>3.971.223</u>	<u>1.386.371</u>	<u>1.040.761</u>
9. Publiekskosten			
9.1 Personeel			
Salarissen (incl. sociale lasten/pensioenen)	710.356	711.385	643.221
Overige personeelskosten	39.445	46.060	15.714
Totaal personeel	<u>749.801</u>	<u>757.445</u>	<u>658.935</u>
Aantal Fte ultimo het boekjaar	11,47	11,50	11,24
9.2 Tijdelijke presentatie			
Kosten wisseltentoonstelling *	584.583	544.484	435.316
Open dag	-	-	9.082
Bonnefanten Buitenshuis	57.961	-	-
Aanmaak catalogi	23.538	56.613	28.617
Totaal tijdelijke presentatie	<u>666.082</u>	<u>601.097</u>	<u>473.015</u>

* Dit betreft kosten direct verband houdend met de organisatie van tentoonstellingen, zoals foto's, uitnodigingen, transportkosten en inrichtingskosten.

Lasten	rekening	begroting	rekening
	2012	2012	2011
	€	€	€
9.3 Dienstverlening en voorlichting			
Kosten pinautomaat	10.658	2.265	3.622
Kosten publieksbegeleiding	84.980	93.739	63.300
M2Live	-	-	59.346
Totaal dienstverlening en voorlichting	<u>95.638</u>	<u>96.004</u>	<u>126.269</u>
9.4 Werving en PR *	<u>209.518</u>	<u>238.065</u>	<u>271.635</u>
* Dit betreft o.a. de kosten van advertenties, marketing en de PR van tentoonstellingen en projecten.			
9.5 Museumwinkel			
Salarissen (incl. sociale lasten/pensioenen)	121.006	121.799	129.441
Overige personeelskosten	-	5.757	-
Inkoop winkelvoorraad	117.019	113.226	113.049
Winkelbenodigdheden/afschrijvingen	11.323	11.323	11.070
Totaal museumwinkel	<u>249.348</u>	<u>252.105</u>	<u>253.560</u>
Aantal Fte ultimo het boekjaar	2,31	2,53	2,53
Totaal publiekskosten	<u>1.970.388</u>	<u>1.944.716</u>	<u>1.783.414</u>
10. Stichting Collectie Bonnefanten BFM	<u>400.000</u>	<u>400.000</u>	<u>400.000</u>
Wij verwijzen hiervoor naar de baten 3. Beheerkosten doorberekend aan de stichting CBFM. Tevens verwijzen wij naar de separate jaarrekening van deze stichting.			
12. Bijzondere baten en lasten			
Vrijval voorziening restauratie	114.868-	-	-
Overige bijzondere lasten	34.104	17.493	24.900
	<u>80.764-</u>	<u>17.493</u>	<u>24.900</u>
Totaal generaal	<u>9.433.410</u>	<u>7.039.395</u>	<u>6.248.428</u>
Resultaat vóór bestemming	<u>119.087-</u>	<u>-</u>	<u>570.288</u>

4.11. Categoriele Staat van Baten en Lasten 2012

	rekening 2012	in % van de begroting	begroting 2012	rekening 2011
	€		€	€
Baten				
Opbrengsten				
1. Directe opbrengsten	942.496	102,5%	919.500	796.227
2. Indirecte opbrengsten	393.652	99,7%	395.000	370.243
3. Beheerkosten	400.000	100,0%	400.000	400.000
	<u>1.736.148</u>	<u>101,3%</u>	<u>1.714.500</u>	<u>1.566.470</u>
Bijdragen				
4. Subsidie Provincie	7.262.758	141,2%	5.144.158	5.019.601
5. Overige subsidies	187.954	104,4%	179.993	186.469
6. Overige bijdragen	-	0,0%	-	-
	<u>7.450.712</u>	<u>139,9%</u>	<u>5.324.151</u>	<u>5.206.070</u>
Totaal baten	<u>9.186.860</u>	<u>130,5%</u>	<u>7.038.651</u>	<u>6.772.540</u>
Lasten				
7. Lonen en salarissen	1.734.014	100,7%	1.721.376	1.516.635
8. Sociale lasten	74.647	74,2%	100.559	72.577
9. Pensioenlasten	226.541	110,7%	204.621	183.473
10. Collectie en publiek	4.326.270	248,2%	1.742.711	1.271.651
11. Huisvesting	1.610.395	90,9%	1.771.970	1.581.611
Kantoor	624.367	101,0%	618.406	579.473
Publiciteit	209.518	88,0%	238.065	271.635
Diverse personeelslasten	308.421	112,5%	274.193	346.472
12. Beheervergoeding	400.000	100,0%	400.000	400.000
	<u>9.514.173</u>	<u>134,5%</u>	<u>7.071.901</u>	<u>6.223.527</u>
Totaal lasten	<u>9.514.173</u>	<u>134,5%</u>	<u>7.071.901</u>	<u>6.223.527</u>
Financiële baten en lasten				
13. Rentebaten	71.863	141,6%	50.743	43.727
14. Bijzondere baten en lasten	80.764	-461,7%	17.493-	24.900-
15. Resultaat op beleggingen	55.599	100,0%	-	2.448
Resultaat vóór bestemming	<u>119.087-</u>	<u>100,0%</u>	<u>-</u>	<u>570.288</u>

4.12. Overige gegevens

4.12.1 Resultaatbestemming 2012

Voorgesteld wordt om het resultaat als volgt te bestemmen:

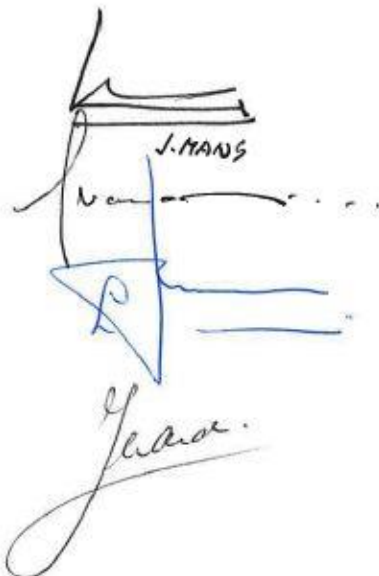
	€
Resultaat vóór bestemming	-119.087
Vrijval bestemmingsfondsen	152.228
Dotatie bestemmingsfondsen	<u>220.223</u>
Onverdeeld resultaat	<u><u>-187.082</u></u>
Naar algemene reserve	
Onverdeeld resultaat 2012	<u><u>-187.082</u></u>

Het resultaat is in afwachting van de definitieve bestemming onder de algemene reserve verantwoord.

4.12.2 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening 2012

De directie van Stichting Provinciaal Museum Limburg (Het Bonnefantenmuseum) heeft voorliggende jaarrekening opgemaakt op 14 mei 2013.

De Raad van Toezicht van Stichting Provinciaal Museum Limburg (Het Bonnefantenmuseum) heeft kennisgenomen van voorliggende jaarrekening in de vergadering van 14 mei 2013. De formele goedkeuring heeft de dato 9 juli 2013 plaatsgevonden.



J. MANS



K.A. Ottenburg

Voor identificeerdoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 01 JUL 2013

4.12.3. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant



Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9904
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Provinciaal Museum Limburg "Het Bonnefantenmuseum"

Wij hebben de in dit "jaarverslag 2012" onder hoofdstuk 4 opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Provinciaal Museum Limburg "Het Bonnefantenmuseum" te Maastricht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties-zonder-winststreven" en de voorwaarden zoals opgenomen in de beschikking van de provincie Limburg d.d. 3 januari 2012, kenmerk 2011/69170 2012/00046. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol eindverantwoording verleende subsidies provincie Limburg en de voorwaarden zoals opgenomen in de beschikking van de provincie Limburg d.d. 3 januari 2012, kenmerk 2011/69170 2012/00046. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Provinciaal Museum Limburg "Het Bonnefantenmuseum" per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties-zonder-winststreven" en de voorwaarden uit de beschikking van de provincie Limburg d.d. 3 januari 2012, kenmerk 2011/69170 2012/00046.

Maastricht Airport, 1 juli 2013

Deloitte Accountants B.V.



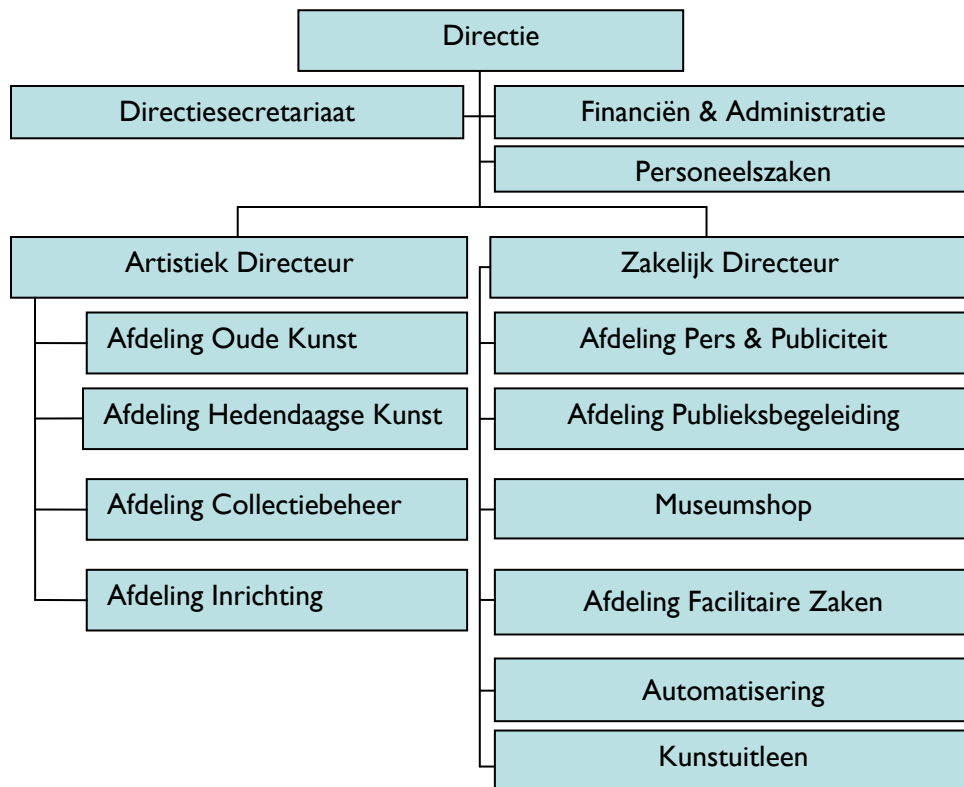
M.M.H. Banser RA RC EMFC

5. Bijlagen

5.1. Formatieve opbouw (per 31.12.2012)

	2012	2011	2010
Totaal aantal fte's	30,75	29,33	29,08
Aantal fulltime + parttime medewerkers	40	40	41
Gemiddelde leeftijd	47,70	49,20	49,00
Gemiddelde dienstverband (jaren)	14,66	14,07	13,70
Aantal fulltimers /deeltijders	17/23	16/24	15/26
Gemiddelde (Md) salarisschaal	7,85	7,73	7,40
Aantal mannen / vrouwen	12/28	11/29	11/30
Instroom medewerkers	2,00	1,00	2,00
Uitstroom medewerkers	2,00	2,00	1,00
Ziekteverzuim %	2,48	3,89	4,72
Gemiddelde frequentie p/mw	1,95	2,93	3,44
Gemiddelde verzuimduur (dagen)	3,96	5,92	7,13
Medewerkers zonder verzuim %	40,00	25,00	25,00

5.2. Organisatiestructuur 2012



5.3. Personeelsbestand 2012

Directeur/bestuurder

- A.J. Huijts, artistiek directeur (vanaf 01.03.2012)
- S.M.E. Holtjer RA, zakelijk directeur (vanaf 01.01.2012)

Secretariaat

- K. van Hulzen, management assistent

Afdeling Hedendaagse Kunst

- P. van den Bosch, conservator
- I. Kleijn, coördinator

Afdeling Oude Kunst

- L. Hendrikman, conservator vóór 1850
- P. te Poel, conservator sculptuur en kunstnijverheid vóór 1850
- I. van Rooy, coördinator

Afdeling Collectiebeheer

- I. Kentgens, hoofd collectiebeheer en –documentatie
- M. Meisen, registrator collecties
- C. Zijlstra, depotbeheerder
- J. Curfs, registrator tentoonstellingen

Afdeling Pers & Publiciteit

- G. Naessens, hoofd pers & publiciteit (tot en met 31.08.2012)
- N. Fischer, medewerker pers & publiciteit
- M. Nijsten – Lardenoye, medewerker pers & publiciteit

Afdeling Publieksbegeleiding, Educatie en evenementen

- T. Quik, conservator educatie, evenementen & projecten
- C. Thomassen, coördinator educatie
- S. Wewers, medewerker educatie
- A. Bonnier, coördinator publieksbegeleiding
- M. Meese, medewerker publieksbegeleiding
- F. Nijenhuis, ticketbalie en coördinator vrijwilligers
- S. Corsten – Brok, ticketbalie
- C. Van Leeuwen, ticketbalie
- D. Castermans, ticketbalie
- M. Lahaye, ticketbalie (uitzendkracht)

Afdeling Financiën

- H. Cornelissen, financial controller
- M. Gerets, coördinator administratie
- G. Bakker, medewerker administratie
- M. Linders, medewerker administratie Kunstuitleen

Afdeling Inrichting

- G. van der Hout, hoofd inrichting
- R. Brouwer, medewerker inrichting
- M. Schepers, medewerker inrichting
- R. Vondenhoff, medewerker inrichting
- A. Claessens, medewerker inrichting (MTB)
- C. van den Brand, medewerker audio video

Afdeling Museumshop

- R. Servais, coördinator museumwinkel
- R. Hamers, medewerker museumwinkel
- P. Leenders, medewerker museumwinkel
- P. Lenting, medewerker museumwinkel
- J. Roncken, medewerker museumwinkel
- E. Klooster, medewerker museumwinkel (oproepkracht)

Afdeling Kunstuitleen

- L. Brandts – Rokx, coördinator Kunstuitleen
- R. Wilhelmus, medewerker Kunstuitleen (MTB)
- J. Blei – Ponjee, medewerker Kunstuitleen Sittard
- I. Lucas, medewerker Kunstuitleen Roermond
- A. Debeye, medewerker Kunstuitleen Maastricht
- I. Neijns, medewerker Kunstuitleen Weert
- I. Paliska, medewerker Kunstuitleen Landgraaf
- M. Schuman, medewerker Kunstuitleen Venlo
- E. Lanckohr, Kunstuitleen (uitzendkracht)
- M. Ubachs, Kunstuitleen (uitzendkracht)

Afdeling Facilitaire zaken

G. Baade, hoofd huishoudelijke en technische dienst

Stagiaires

L. Bartholomee, A.Berg, J.Capra, M. Demeijer, M. van Lanschot, M.Romano, S.Rijke, A.Rooderkerken, A.Stolpe, K. de Wilde.

Vrijwilligers

E.Casius, W. Coumans, J. van Dijk, B. Fehmers, M. Geebelen, H. Haane, M. Hooft, M. Lahaye, R. Schiffers, A. Smits, T. Vossen, A. van der Zanden.

Museumgidsen en museumdocenten: (freelancers)

A. Agasi, G. Boere, M. van der Bos, A. v.d. Bund, D. Castermans, J. Casu, M. Demeijer, G. Goossens, L. Hage, C. Hendrix-Vogels, L. Jansen, N. Janssen, O. van de Koppel, L. Leerschool, I. van Lieshout, M. Martens, N. Nijhuis, V. Pinckaers, P. Pisters, M. Pozzo, M. Smeets, M. Vanderputte, L. Vonhögen, W.Willems, A. van der Zanden.

5.4. Nevenfuncties Directie

Stijn Huijts, artistiek directeur

- Bestuur Poppodium de Nieuwe Nor;
- Raad van Toezicht Huis van Bourgondië (expireert in 2013);
- Adviseur Mondriaan Fonds;
- Adviseur Kunstaankopen AZM;
- Columnist MGL;
- Adviseur Kunstaankopen Atrium MC;
- Bestuurslid De Maatschappij;
- Lid artistieke team VIA2018;
- Jurylid Koninklijke Prijs voor de Vrije Schilderkunst

5.5. Tijdelijke bruiklenen aan derden Hedendaagse Kunst 2011

Locus Solus. Impressions of Raymond Roussel

Reina Sofia, Madrid

25-10-2011 t/m 28-2-2012

Inv.nr. 4099
René Daniëls
Fountain in Africa
1984
Olieverf op doek
200 x 160 x 4 cm

MNCARS. René Daniëls

Reina Sofia, Madrid

27-10-2011 t/m 2-4-2012

Inv.nr. 3373
René Daniëls
Painting on the Flag
1985
Olieverf op doek
127 x 152,5 x 3 cm

Inv.nr. 3893
René Daniëls
Een grammofoonplaat kan soms op de meest onverwachte momenten...
1983
Olieverf op doek
190 x 170 x 3 cm

Inv.nr. 3894
René Daniëls
The most contemporary picture show
1983
Olieverf op doek
130 x 100 x 2 cm

Inv.nr. 3906
René Daniëls
Het romeins wastafeltje
1983
Olieverf op doek
110 x 140 x 2 cm

Inv.nr. 3947
René Daniëls
De tijdgeest van de westerse kunst op de Documenta
1982
Aquarel op papier
30 x 41,5 cm

Inv.nr. 3953
René Daniëls
Zonder titel (2 i's strijdend om een punt)
1983
Gouache op papier
30,5 x 25 cm

Inv.nr. 3957
René Daniëls
Triumph des Willens
1984
Balpen en aquarel op papier
31,2 x 23,3 cm

Inv.nr. 3968
René Daniëls
Llandstival
1985
Zeefdruk op papier
115 x 84 cm

Inv.nr. 4071
René Daniëls
Borsalino
1981
Linosnede op papier
40,5 x 37,7 cm

Inv.nr. 4072
René Daniëls
De gymnastiekzaal van het leven (Exorcise wheel)
1981
Linosnede op papier
31,2 x 35 cm

Inv.nr. 5569
René Daniëls
Zonder titel
1979
Olieverf op doek
240 x 180 cm

Wintertentoonstelling collectie H. Paetzold
Museum het Domein, Sittard
15-11-2011 t/m 1-3-2012

Inv.nr. 5277
Helga Paetzold
Wandtapijten
Textiel

Geloof. Heimwee en liefde – Aad de Haas
Kunsthall Rotterdam
10-12-2011 t/m 4-3-2012

Inv.nr. 1032
Aad de Haas
Bezoek (Dubbelportret)
1954
Olieverf op doek
166 x 136 x 6 cm

Inv.nr. 1954
Aad de Haas
Bekoring van de H. Franciscus
1951
Olieverf op doek
41,5 x 49 x 4 cm

Inv.nr. 1031
Aad de Haas
Gezicht op Maastricht
1954
Olieverf op doek
140 x 110 cm

Inv.nr. 3337
Aad de Haas
Zelfportret
1954
Olieverf op doek
80 x 60 cm

Inv.nr. 3335
Aad de Haas
Christus geneest de blinde
1942
Olieverf op doek
51 x 76 x 3 cm

Patrick van Caekenbergh
Museum M, Leuven
1-2 t/m 15-5-2012

Inv.nr. 5062 a-o
Patrick van Caekenbergh
De anatomische les in 13 taferelen
2000
Collage op papier
15 delen, diverse afmetingen

Klee en Cobra. het begint als een kind
Cobramuseum voor Moderne Kunst, Amstelveen
28-1 t/m 22-4-2012

Inv.nr. 1647
Karel Appel
Staande mansfiguur
1949
Hout, ijzer en olieverf
56 x 29,5 x 13,5 cm

Fear & Desire. Judith Krebbekx
Museum van Bommel van Dam, Venlo
5-2 t/m 15-4-2012

Inv.nr. 5582
Judith Krebbekx
Sinner
2009
Acrylverf op doek
200 x 200 cm

Guillaume Serpenti - Tussen schildersezal en aardewerk
Museum Land van Valkenburg, Valkenburg aan de Geul
11-3 t/m 28-5-2012

Inv.nr. 930
Guillaume Serpenti
bloempot
1932
aardewerk
h. 11,5 cm

Werner Mantzlab
Jan van Eyck Academie, Maastricht
29-3 t/m 9-4-2012

Inv.nr. 2541, 3073, 3205, 5271
Werner Mantz
1927-1956
Fotografie op papier
Diverse formaten

Piet Killaars
Provinciehuis Limburg, Maastricht
27-4 t/m 1-11-2012

Inv.nr. 5247
Piet Killaars
Review
1998
Hout, bamboe, primer, gips, lakverf, gouacheverf
99,5 x 80 x 24 cm

Inv.nr. 5240
Piet Killaars
Doorgang, poort en boot
1980
Eikenhout, ijzer
Poort: 300 x 60 cm
Boot: 290 x 65 cm

Figuurlijk
Museum Hilversum
19-7 t/m 25-11-2012

Inv.nr. 5518
Sidi El Karchi
Selfportrait after Beckmann
2006
Olieverf en lak op doek
190 x 140 x 2 cm

Sylvie Macias Diaz
IKOB, Eupen
2-9 t/m 28-10-2012

Inv.nr. 5440
Sylvie Macias Diaz
La coiffure chez soi - Marabout Flash no 280
2004
Ingelijste tekening met spiegel op behangpapier
Tekening: 53 x 45 cm
Spiegel: 41 x 35 x 3 cm

5.6. Tijdelijke bruiklenen aan derden Oude Kunst 2012

Von Schönheit und Tot. Tierstilleben von der Renaissance bis zur Moderne Kunsthalle Karlsruhe, Karlsruhe

19-11-2011 t/m 19-2-2012

Inv.nr. 4029

Navolger Joachim Beuckelaer

Vismarkt

1595

Olieverf op paneel

150 x 200 x 15,5 cm

Soiree Artistique

Bonbonniere, Maastricht

8-1-2012

Inv.nr. 1470

Jacobus Eeckhout

Portret van Alexander Batta (1816-1902), cellist

1851

Olieverf op doek

113 x 93,5 x 7 cm

La dinastia Brueghel

Villa Olmo, Como

24-3 t/m 29-7-2012

Inv.nr. 677

Werkplaats Pieter Brueghel de Jonge

Volkstelling te Bethlehem

1605-1610

Olieverf op paneel

143 x 194 x 10 cm

Deftig Barock. Von Cattelan bis Zurbaran - Manifeste des prekär Vitalen Kunsthau Zürich

31-5 t/m 2-9-2012

Inv.nr. 4873

Werkplaats Pieter Aertsen

De Vleesstal

1551-1555

Olieverf op paneel

151 x 202 x 8,5 cm

Duurzame glans; Maastrichts zilver
Museum aan het Vrijthof, Maastricht
1-6 t/m 7-10-2012


Diverse inv.nrs.
10 stuks Maastrichts zilver
1715-1839

Mäzene, Sammler, Chronisten. Die Grafen von Zimmern und die Kultur des
schwäbischen Adels
Kreisgalerie Schloss Messkirch
15-7 t/m 16-9-2012

Inv.nr. 4036
Meester van Messkirch
1535-1538
Olieverf op paneel
176 x 48 x 3,5 cm

5.7. Begunstigers 2012

Het Bonnefantenmuseum ontvangt structureel subsidie van de Provincie Limburg en incidentele subsidie van de Mondriaan Stichting. Sponsor: DSM. Het Bonnefantenmuseum is beneficiant van de BankGiro Loterij. Incidentele bijdragen: Gemeente Maastricht en Klara (mediapartner).

provincie limburg 



Bruikleengevers

Het museum dankt zijn bruikleengevers zowel instellingen als particulieren en kerkbesturen: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de Fondation Jeanne et Charles Vandenhove, de Fundatie Willem en Jeanne Neutelings, de Stichting Bisschoppelijk Museum en het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap.

Vereniging Vrienden van het Bonnefantenmuseum

Het museum dankt de Vereniging Vrienden van het Bonnefantenmuseum voor haar steun.

